БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 231 (978)

22 НОЯБРЬ ЖУМА 1957 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Ҳар бир колхоз ва совхозда ҳамма сушилкаларни тўла равишд тахт қилиб қўйиш, уларга ёқилғини ташиб етказиб бериш керак. Пахтан ташиш вақтида ёпиб қўймоқ учун брезентлар тайёрлаб қўймоқ лозим МТС ва совхозларда мавжуд бўлган кўрак териш ва кўсак чувиш машиналаридан тўла фойдаланмоқ керак. Колхоз ва совхозларнин маҳаллий партия ва совет органларининг раҳбарлари теримчила ҳақида ғоят ғамхўрлик кўрсатмоқлари зарур.

(Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Мурожаатидан).

Йиллик планни муддатидан илгари бажарайлик

Улуғ байрамнинг катта арафасида бепоён Ватанимизнинг ҳамма томонларида Кремль куранти каби жаранглаб эшитилган СССР Олий Совети Мурожаатининг садоси совет кишиларини янги меҳнат зафарларига отлантириб, миллион-миллион омманинг битмас-туганмас ташаббускорлиги ва ижодий активлигини янада ошириб юборди.

Халқимизнинг асл мақсад ва туб манфаатларини ифода этган, социалистик экономикамизни янада зўр бериб ривожлантиришга далда берган бу Мурожаатга барча совет кишилари сингари областимиз меҳнаткашлари ҳам амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Саноат корхоналари, темир йўл транспорти, қурилиш объектларининг ишчилари, инженер-техник ходимлари, руда ва кўмир ҳавзаларининг кончилари, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари Мурожаатга жавобан ишлаб чиқаришдаги барча имкониятларни ҳисобга олиб, янгидан-янги мажбуриятлар олмоқдалар ва ўз ваъдаларини шараф билан бажармоқдалар. Улуғ байрам олдидан бошланган умумхалқ мусобақаси миллионларнинг ижодий ташаббусини қўзғатиб, янги куч, зўр ғайрат билан давом этмоқда.

Йил бошидан социалистик мусобақа асосида ишлаб келаётган Тошкент иқтисодий-маъмурий райони саноат корхоналарининг коллективлари ўтган 10 ойни самарали кўрсаткичлар билан якунладилар: ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 10 ойлик топшириқ 104,5 процент, меҳнат унумдорлигини ошириш плани эса 103 процент бажарилди.

Областимизда 11 ойлик ва йиллик планларини ошириб бажарган, пландан ташқари кўплаб маҳсулот ишлаб чиқарган ва ҳозир 1958 йил ҳисобидан ишлаётган илғор корхоналар, темир йўл тармоқлари, қурилиш объектлари анчагина бор.

Тошкент магистралининг темир йўлчилари октябролди социалистик мусобақасида қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Улар СССР Олий Советининг Совет Иттифоқи халқларига қарата чиқарган Мурожаатига жавобан локомотивлардан тағин ҳам унумлироқ фойдаланмоқдалар. Ватанпарвар темир йўлчилар тепловозларнинг суткалик ўртача юриш тезлигини ошириш юзасидан олтинчи беш йиллик планда белгиланган топшириқни 45 километр ошириб бажардилар. Бу соҳада айниқса Тошкент, Арись, Қизил Ўрда станцияларининг коллективлари юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Янгийўл шаҳридаги сут заводи, Тошкент 2-қурилиш деталлари заводи ва бошқа кўпгина корхоналар йиллик планларини муддатидан илгари бажариб, ҳозир 1958 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. 2-қурилиш деталлари заводининг коллективи октябрь ойининг ўзида пландан ташқари 65 процентдан ортиқ бинокорлик материаллари ишлаб чиқарди. Шу ўтган 10 ой мобайнида меҳнат унуми пландагига нисбатан 15 процент ошди.

Бу каби илғор корхоналар, темир йўл тармоқлари ва қурилиш объектларининг коллективлари социалистик мусобақа асосида меҳнатни тўғри ташкил қила билганликлари, илғорлар тажрибасини кенг оммалаштириб, меҳнат унумдорлигини ошира олганликлари, ишлаб чиқаришдаги мавжуд резервларни ахтариб топишга кенг ишчилар оммасини жалб эта олганликлари туфайли катта ютуқларга эришмоқдалар.

Лекин областимизда илғорлар паноҳида яшириниб, ўртача рақамлар билан қаноатланиб келаётган айрим корхоналар ҳам йўқ эмас. Баъзибир шаҳар ва район партия комитетлари бўлса ўз планларини бажармай келаётган бундай корхоналарнинг қолоқлик сабабларини пухта ўрганмайдилар. Уларнинг ишига яқиндан ёрдам бермайдилар.

Корхона партия ва касаба союз ташкилотлари эса рационализатор ва новаторларнинг фойдали таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш, илғорлар тажрибасини кенг оммалаштиришга кам эътибор берадилар.

Масалан, биринчи ва бешинчи ғишт заводлари бошқармаси байрамолди кунларида бинокорлик материаллари тайёрлашни бирмунча яхши йўлга қўйган бўлсалар-да, лекин ноябрь ойининг иккинчи декадасидаёқ иш суръатини кескин пасайтириб юбордилар. Белгиланганидан бир неча ўн минг дона пишиқ ғишт кам ишлаб чиқарилди. «Электрокабель» заводи кейинги йилларда ишлаб чиқаришга илғор технологияни кенг жорий қилиши натижасида маҳсулот ишлаб чиқаришни хийла кўпайтирди. Лекин завод раҳбарлари ҳанузгача маҳсулот номенклатураси бўйича олинган топшириқларни тўла бажаришга унча эътибор бермаётирлар.

Қўлга киритган ютуқларимиз қанча кўп бўлмасин, олдимизда турган вазифалар яна ҳам улуғроқдир.

«Совет Ватани олдида, — дейилади Мурожаатда, — янги жуда катта истиқболлар очилмоқда. Йўлбошчимиз ва устозимиз В. И. Ленин илғор капиталистик мамлакатларга иқтисодий жиҳатдан етиб олиш ва улардан ўзиб кетиш керак деган тарихий вазифани 1917 йилдаёқ олдимизга қўйган эди. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида бизнинг мамлакатимиз жуда олға қараб ўсиб кетди. Кейинги йилларда Коммунистик партия XX сездининг қарорлари муваффақиятли амалга оширилмоқда. Совет халқи ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришнинг шундай даражасига бориб етдики, фан ва техникани шу қадар барқ уриб тараққий эттирдики, аҳоли жон бошига маҳсулот ишлаб чиқариш жиҳатидан энг тараққий этган капиталистик мамлакатларга етиб олиш ва улардан ўзиб кетиш вазифаси яқин давр ичида амалда рўёбга чиқариладиган вазифа бўлиб қолди».

Жуда катта сиёсий ҳамда давлат аҳамиятига эга бўлган бу вазифани амалга ошириш партия, касаба союз ташкилотларидан ишлаб чиқаришга раҳбарликни янада яхшилашни талаб қилади. Партия ташкилотлари сиёсий ва ташкилий ишларнинг савиясини янада юксак даражага кўтаришлари керак. Касаба союз ташкилотларининг активлигини, ташаббускорлигини ҳартарафлама оширмоқ керак.

Партия ва касаба союз ташкилотлари олдида турган ҳозирги муҳим вазифа ишлаб чиқаришдаги барча ресурс ва имкониятларни 1957 йил давлат планини муддатидан илгари бажаришга сафарбар этишдан иборатдир. Бу вазифани муваффақиятли амалга ошириш учун байрам олди социалистик мусобақасида эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш ва социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтариш лозим.

Чехословакия Республикаси Президенти ўртоқ Антонин НОВОТНИЙГА

Ҳурматли ўртоқ Президент,

ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми номидан ва шахсан ўз номимдан Сизга Чехословакия Республикаси Президентидек юқори лавозимга сайланганлигингиз муносабати билан чин қалбдан саломлар йўллашга ва чехословак халқининг янада яйраб-яшнаши, бутун дунёда тинчлик учун кураш йўлида қиладиган самарали ишларингизда Сизга муваффақиятлар тилашга ижозат берингиз.

Чехословак халқи Чехословакия Коммунистик партияси раҳбарлигида социализм қуриш йўлидан дадиллик ва ишонч билан олға бормоқда ҳамда тинчликни таъминлаш ва барча халқларнинг тинч ҳамкорлик қилиши учун изчиллик билан кураш олиб бормоқда.

Халқларимиз ўртасида вужудга келган қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари Совет Иттифоқи билан Чехословакия манфаатлари йўлида, бутун дунёда тинчлик манфаатлари йўлида бундан буён ҳам мустаҳкамланади ва ривожлана беради, деб қатъий ишонч билдираман.

Халқларимиз ўртасидаги қардошларча дўстлик тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлансин!

К. ВОРОШИЛОВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси

1957 йил 20 ноябрь.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Антонин НОВОТНИЙГА

Азиз ўртоқ Новотний.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети Сизни Чехословакия Республикаси Президенти бўлиб сайланганлигингиз муносабати билан чин қалбдан қутлайди.

Сизни ишчилар синфининг содиқ фарзанди, халқ манфаатлари учун садоқатли курашчи, Чехословакия Коммунистик партиясининг энг йирик арбобларидан бири деб билган совет халқи, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Сизга социализм қурилиши йўлидан ишонч билан олға бораётган, бутун дунёда тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган қардош чехословак халқининг бахт-саодати йўлида қилаётган ишларингизда чин кўнгилдан муваффақиятлар тилайди.

КПСС Марказий Комитети Сизнинг Чехословакия Республикаси Президенти мансабидаги фаолиятингиз Чехословакия ва Совет Иттифоқи қардош халқлари ўртасидаги дўстликни ва ҳамкорликни янада ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга, социалистик лагердаги ҳамма мамлакатларнинг тағин ҳам мустаҳкам бўлиб жипслашувига хизмат қилади, деб қатъий ишонч билдиради.

Сиз ўртоқ Новотнийга, меҳнатсевар ва талантли чехословак халқига, Чехословакиянинг шонли Коммунистик партиясига ўз социалистик давлатини қуришда, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашларида янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Н. ХРУШЧЕВ.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари

1957 йил 20 ноябрь.
Москва,

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон КП Қорақалпоғистон область комитети ва Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети чуқур ҳис билан қайд қиладиларки, Қорақалпоғистон АССРнинг колхозчилари, МТС ва совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ходимлари КПСС XX съездининг қишлоқ хўжалигини кескин равишда ривожлантириш тўғрисидаги қарорини амалга ошириш учун курашиб, пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари бажардилар.

Қорақалпоғистон АССР меҳнаткашлари ўз имкониятларини ҳисоблаб кўриб, давлатга қўшимча равишда 12 минг тонна пахта топшириш мажбуриятини олдилар.

Шунингдек, Қорақалпоғистон АССР нинг колхоз ва совхозлари сут тайёрлаш ва харид қилиш планини 107,7 процент, гўшт тайёрлаш ва харид қилиш планини 104,5 процент, тухум тайёрлаш ва харид қилиш планини 107,6 процент, жун тайёрлаш планини 113,6 процент, қоракўл тери тайёрлаш планини 101,1 процент, пилла тайёрлаш планини 100,1 процент, сабзавот тайёрлаш ва харид қилиш планини 101,2 процент, картошка тайёрлаш ва харид қилиш планини 100,1 процент бажардилар.

Тўрткўл, Қипчоқ, Тахтакўпир, Қораўзак, Қўнғирот районларининг, шунингдек янги ташкил этилган «Қўнғирот», Свердлов номли, «Халқобод», «Кегайли», «Москва», Калинин номли, «Тахтакўпир» ва Ленин номли совхозларнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари айниқса катта муваффақиятларга эришиб, пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари бажардилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон АССР нинг колхозчиларини, МТС ва совхозларнинг ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини, пахта териш ва тайёрлашда бевосита қатнашган шаҳарларнинг меҳнаткашларини, студентларни, мактаб ўқувчиларини ажойиб меҳнат ғалабалари билан қизғин табриклайдилар. Ҳамда ишонадиларки, улар олган мажбуриятларини шараф билан бажарадилар, етиштирилган пахта ҳосилининг ҳаммасини йиғиб олиб давлатга топширадилар, чорва қишловини намунали ўтказадилар ва келгуси йил ҳосили учун зарур бўлган барча кузги-қишги тадбирларни кўриб қўядилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Хоразм область пахтакорларининг Тошкент шаҳар меҳнаткашларига ташаккури

Тошкент шаҳрининг меҳнаткашлари пахтадан юқори ҳосил етиштириш ва уни йиғиб-териб олишда пахтакорларга жуда катта ёрдам кўрсатиб келмоқдалар.

Яқинда Тошкент шаҳар партия комитети ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети номига Хоразмдан телеграмма келди. Бу телеграммада Хоразм область партия комитети ва область ижроия комитети областда пахта тайёрлаш давлат планининг муддатидан олдин бажарилганлигини ва ҳозир социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширилаётганлигини маълум қилганлар. Телеграммада Хоразм областини оталикка олган Тошкент шаҳар партия ташкилотининг хоразмликларга катта ёрдам берганлиги қайд қилинади ва область пахтакорлари номидан Тошкент шаҳар меҳнаткашларига ташаккур билдирилади.

ХИТОЙ, ПОЛЬША, ВЕНГРИЯ, РУМИНИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАЛАРИ, ГДР ва ЮФХР ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ МОСҚВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИЛАР

20 ноябрь кечқурун Внуково аэродромиға Москва меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари тўпландилар. Улар бу ерда улуғ қардош халқнинг вакиллари — Хитой Халқ Республикаси делегациясининг аъзолари билан самимий хайрлашдилар. Хитой Халқ Республикасининг раиси ўртоқ Мао Цзэ-дун бошчилигидаги бу делегация КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг таклифига мувофиқ Улуғ Октябрь социалистик революциясининг қирқ йиллигини байрам қилишда қатнашган эди.

Хитойлик дўстларни Н. И. Беляев, Л. И. Брежнев, Н. А. Булганин, А. И. Микоян, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрушчев, Н. М. Шверник, А. Н. Косигин, М. Г. Первухин ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Ш. М. Арушанян, СССР министрлари ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Ўртоқ Мао Цзэ-дун ва унинг ҳамроҳлари «ТУ-104» ҳаво кораблига чиқдилар. Аэродромдагилар уларни самимий, дўстона тилаклар билдириб кузатиб қолдилар. Соат 22-30 минутда самолет парвоз қилди.

* * *

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Владислав Гомулка бошчилигидаги Польша Халқ Республикаси делегацияси 20 ноябрь кечқурун Москвадан Варшавага жўнаб кетди. Бу делегация КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг таклифига мувофиқ, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг қирқ йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашган эди.

Польша Халқ Республикасининг делегациясини Н. А. Булганин, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев ўртоқлар, СССР министрлари А. А. Громико, А. Ф. Засядько, Н. И. Строкин ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Польша делегациясининг бошлиғи Владислав Гомулка микрофон олдида нутқ сўзлади.

* * *

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг таклифига мувофиқ Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигини байрам қилишда қатнашган Венгрия Халқ Республикаси делегацияси Москвада меҳмон бўлиб турди. Венгрия Халқ Республикасининг делегацияси 20 ноябрда Мос вадан ватанига жўнаб кетди.

Венгрия делегациясини А. И Микоян, М. А. Суслов ўртоқла СССР министрлари ва бошқалар ку затиб қолдилар:

Венгрия делегациясининг бошли ги Янош Кадар вокзалда нутқ сў лади.

* * *

КПСС Марказий Комитети в СССР Министрлар Советининг такли фига мувофиқ Улуғ Октябрь социа листик революциясининг қир йиллиги байрамида қатнашган Ру миния Халқ Республикаси делега цияси 20 ноябрда Москвадан вата нига жўнаб кетди.

Киев вокзалида Руминия Хал Республикаси делегациясини Л. И Брежнев, Н. А. Булганин, А. Н. Ко сигин ўртоқлар, СССР министрлар ва бошқа кишилар кузатиб қолди лар.

Вокзалда Киву Стойка микрофо олдида нутқ сўзлади.

* * *

20 ноябрь эрталаб москваликла Германия Демократик Республикаси нинг делегациясини кузатиб қолди лар. Бу делегация КПСС Марказ Комитети ва СССР Министрлар Сове тининг таклифига мувофиқ, Сове Иттифоқида меҳмон бўлди. Делега ция Улуғ Октябрь социалистик рево люциясининг 40 йиллигини байрам қилишда қатнашди.

ГДР делегациясини Л. И. Бреж нев, Е. А. Фурцева ўртоқлар, СССІ министрлари кузатиб қолди.

ГДР делегациясининг бошлиғ Вальтер Ульбрихт вокзалда нут сўзлади.

* * *

КПСС Марказий Комитети в СССР Министрлар Советининг так лифига мувофиқ, Улуғ Октябрь со циалистик революциясининг қирк йиллигини байрам қилишда қат нашган Югославия Федератив Хал Республикасининг делегацияси 20 ноябрь эрталаб Москвадан Белград га жўнаб кетди.

ЮФХРдан келган меҳмонларн СССР Министрлар Совети Раиси нинг ўринбосари, КПСС Марказий Комитети Президиумининг Аъзоси А. И. Микоян, КПСС Марказий Ко митети Президиумининг Аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг сек ретари М. А. Суслов, СССР ми нистрлари ва бошқалар кузатиб қолдилар. (ТАСС).

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1957 йил 21 ноябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунлик ўсиш	Мавсум бошидан бери	Районлар	Бир кунлик ўсиш	Мавсум бошидан бери
БЎСТОНЛИҚ	0,50	106,6	Верхне-волинск	0,38	78,70
Оржоникидзе	1,06	95,96	Мирзачўл	0,80	78,42
Ўрта Чирчиқ	0,33	88,68	Бўка	0,23	76,46
Юқори Чирчиқ	0,48	87,08	Оҳангарон	0,55	74,73
Пискент	0,30	86,67	Октябрь	0,46	74,36
Ўртасарой	0,22	83,63	Оққўрғон	0,28	73,10
Сирдарё	0,47	81,53	Чиноз	0,50	70,96
Янгийўл	0,62	81,21	Калинин	1,03	69,61
Бекобод	0,32	80,84	Боёвут	0,42	64,13
Гулистон	0,35	79,57	Қуйи Чирчиқ	0,67	58,69

Хитой Халқ Республикаси делегацияси аъзоларининг Совет Иттифоқи партия ва ҳукумат раҳбарлари ҳамда совет маданияти ва фан арбоблари билан учрашуви

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантаналарда қатнашиш учун Хитой Халқ Республикаси раиси Мао Цзэ-дун бошчилигида СССР га келган Хитой Халқ Республикаси делегацияси 20 ноябрда Катта Кремль Саройининг Екатерина залида КПСС ва Совет Иттифоқи ҳукуматининг раҳбарлари билан, партия, давлат ва жамоат арбоблари билан, фан, маданият, санъат ва адабиёт намояндалари билан учрашди.

Ғоят самимий ва дўстона вазиятда ўтган бу учрашувда Н. И. Беляев, Л. И. Брежнев, Н. А. Булганин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрушчев, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, М. Г Первухин ўртоқлар, СССР министрлари ва маршаллари, академиклар, СССР Фанлар академиясининг корреспондент- аъзолари, СССР Олий Советининг депутатлари, партия арбоблари, ёзувчилар, рассомлар, композиторлар, журналистлар қатнашдилар.

Н. С. ХРУШЧЕВ КИМ ИР СЕН БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

21 ноябрда КПСС Марказий Комитетида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи Секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Корея Халқ Демократик Республикаси Министрлар Кабинетининг Раиси ўртоқ Ким Ир Сен билан суҳбат қилди.

Суҳбатда Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети Раисининг ўринбосари ўртоқ Ким Чан Ман, КХДР Министрлар Кабинети раисининг ўринбосари ўртоқ Нам Ир, СССР-нинг КХДРдаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси ўртоқ А. М. Пузанов ва КПСС Марказий Комитетининг Бўлим мудири ўртоқ Ю. В. Андропов қатнашдилар.

Суҳбат самимият ва чин дўстлик руҳида ўтди. (ТАСС).

Жанговар дўстларнинг учрашуви

Туркистон ўлкасида Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун олиб борилган жангларда австро-венгер армиясининг минглаб ҳарбий асирлари маҳаллий аҳоли билан ёнма-ён туриб, мардона курашдилар. Улар Қизил гвардия, сўнгра эса Қизил Армия составига қўшилиб, Октябрь ғалабаларини оқгвардиячилардан, империалистларнинг малайларидан ҳимоя қилдилар.

Ҳозирги вақтда бир группа собиқ қизил гвардиячилар Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. Улар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигини байрам этишда қатнашиш учун чет эллардан Совет Иттифоқига келган. Меҳмонлар революция ва граждан урушининг қизғин кунларида янги ҳаёт учун курашда меҳнаткашларнинг бирлигини ўз қонлари билан мустаҳкамлаган тарихий жойларни чуқур ҳаяжонга келиб кўздан кечирдилар. Меҳмонлар совет ҳокимияти йилларида ўзбек халқининг ҳаётида юз берган ўзгаришларни кўриб, ғоят қувонмоқдалар.

20 ноябрда Тошкент Меҳнат саройида чет эл меҳмонлари ўзларининг жанговар ўртоқлари билан — Ўрта Осиёдаги революцион ҳаракат ветеранлари ҳамда республика пойтахти жамоатчилигининг вакиллари билан учрашдилар. Учрашувни Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг президиуми ҳамда Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти правлениеси ташкил этди.

Ўзбекистон касаба союзлари советининг секретари И. М. Парамошкин қисқача кириш нутқи сўзлаб, кечани очди.

Венгриялик кадр ишчи Эмиль Баконинг сўзга чиқишини кеча қатнашчилари давомли қарсаклар билан кутиб олдилар. Октябрь революцияси вақтида у ҳозирги Фарғона яқинидаги ҳарбий асирлар лагерида эди. Эмиль Бако юзлаб бошқа венгерлар билан биргаликда Ўзбекистоннинг эксплуататорларга қарши отланган ишчи ва деҳқонлари томонига ўтди. Шу ерда, ўзбек юртида, у Коммунистик партия сафига кирди, революцион таълим олди. Нефть конининг ишчилари уни маҳаллий Советга депутат қилиб сайладилар.

— Венгрия меҳнаткашлари революция байроғини қўлларида маҳкам ушлаб тураётганликларини сизга маълум қилиш билан бахтиёрман, — деди кечада Эмиль Бако. — Биз бу байроқни 1956 йил октябрида контрреволюционерларга қарши жангларда сақлаб қолдик. Шубҳа қилмасангиз бўладики, венгер ишчилари ва деҳқонлари рус ишчилар синфининг шонли традицияларини бундан буён ҳам муқаддас билиб сақлайдилар ҳамда бошқа социалистик мамлакатларнинг халқлари билан маҳкам ҳамкорлик қилиб, коммунистик жамият қурадилар.

Тошкентдаги революцион жангларда қатнашган венгриялик ишчи Ласло Варга таъсирли нутқ сўзлади.

— Мен ва менинг ўртоқларим, — деди у, — совет ҳокимияти учун биргаликда олиб борган курашимиз ажойиб самаралар берганлигига жуда хурсандмиз. Ҳозир келганимизда биз Тошкентни танимадик. Илгари пахса деворли уйлардан иборат ифлос ва эгри-бугри тор кўчалар ўрнида кўп қаватли чиройли уй-жойларни, энг янги техника билан таъминланган заводларни, Маданият саройларини ва илмий муассасаларни кўрдик. Бундан қирқ йил муқаддам Ўзбекистон деҳқонлари ерни фақат омоч билангина ишлар эдилар, уларнинг экинлари эса ҳеч қачон қондириб суғорилмас эди. Эндиликда Ўзбекистонда юқори даражада механизациялаштирилган қишлоқ хўжалиги вужудга келтирилган, бу эса деҳқонларнинг тўқ ва маданий ҳаёт кечиришини таъминлаган.

Кечада Югославия Халқ скупшчинасининг депутати, илгари Тошкентда қизилгвардиячилар ротасига раҳбарлик қилган Франьо Новак, шунингдек, М. В. Фрунзе Ўрта Осиёда бўлган вақтида унинг шахсий соқчилари составида хизмат қилган будапештлик слесарь Игнац Агоштон нутқ сўзладилар. Улар пролетар интернационализми ленинча идеяларининг бузилмаслиги тўғрисида, бу идеялар социалистик лагерь мамлакатлари меҳнаткашларининг бирлигида, халқларнинг бутун дунёда тинчлик йўлида тобора кучаётган курашида ёрқин ифодасини топганлиги ҳақида гапирдилар.

Мен, — деди Франьо Новак, — Россияда ва, жумладан, Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятини қўлга киритишда кўп югославияликлар ҳам актив иштирок этганликлари билан фахрланаман. Югославия халқлари озодликни қадрлайдилар ва совет кишиларига хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида янада муваффақиятлар тилайдилар.

Тошкентнинг кекса коммунистларидан Шамсиқамар Ғойибжонова, Асадхўжа Раҳматхўжаев, Николай Иванович Епифанов, Тошкент шаҳар Ленин райони революция ветеранлари кенгашининг раиси Тимофей Андреевич Паршин, Тошкент темир йўлининг ишчиси Мавжуда Қосимова чет эллардан келган меҳмонларни самимий табрикладилар. Республика пойтахти меҳнаткашларининг вакиллари ўз жанговар ўртоқларига ўзбек халқининг яратувчилик меҳнати тўғрисида, Ўзбекистонда ва бошқа совет республикаларида экономика ва маданиятнинг равнақини таъминлаган ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси тўғрисида фахрланиб гапирдилар. Мўйсафид ветеранлар совет кишиларини порлоқ истиқбол — коммунизм сари ишонч билан бошлаб бораётган Коммунистик партиянинг донолиги тўғрисида сидқидил билан гапирдилар.

Нутқлар тугади, аммо бу унутилмас учрашув яна узоқ вақт давом этди. Жанговар дўстлар самимий суҳбатларда ўтган кунлар ҳақида гапириб, революцион курашда бирга қатнашган ўртоқларини эсга олдилар.

Пенсионер Зуҳра Юсупова венгриялик Ласло Варга олдига келди.

— Мени танийсизми? — деб сўради у ҳаяжон билан.

— Албатта танийман! Бир отрядда хизмат қилганмиз-ку...

Собиқ қизилгвардиячилар қучоқлашиб кўришадилар, уларнинг кўзларида шодлик ёшлари.

Зуҳра Юсупова бир молкда хизмат қилган дўстига ўз ҳаёти ҳақида ҳикоя қилади. Давлат уни қариганида яхши таъминлади. У шахсий пенсия олиб турибди ва қўлидан келган қадар жамоат ишларига қатнашмоқда.

Бунга жавобан Ласло Варга ўз ишлари ҳақида, Янги Венгриядаги ҳаёт ҳақида гапириб беради. У ўзининг иштироки билан Сталинварош шаҳрига яқин жойда давлат хўжалиги ташкил қилинганлигини, бу хўжалик йилдан-йилга мустаҳкамланиб, ўзининг иқтисодий кўрсаткичларини тобора яхшилаётганлигини айтади. Венгрия деҳқонлари социалистик тузумнинг афзалликларини кўриб каноат ҳосил қилдилар ҳамда совет кишиларининг қардошларча беғараз ёрдами учун уларга чин кўнгилдан ташаккур билдирмоқдалар.

Игнац Агоштон ҳам тўпланганлар орасидан ўзининг яқин танишларини топиб олди. У М. В. Фрунзенинг бевосита бошчилиги остида бирга хизмат қилган Николай Иванович Епифанов билан қизғин суҳбатлашади. Дўстлар 1920 йилги май кунларини эслайдилар, ўша кунларда уларнинг иккаласи ҳам Тошкент ишчиларининг биринчи шанбалигида қатнашган эдилар.

— Кўп вақт ўтди, аммо ўша вақтдаги ҳамма воқиаларни жуда яхши эслайман, — дейди ўйга чўмиб Игнац Агоштон. — Ҳар биримиз учун катта аҳамиятга эга бўлган шонли кунларни унутиш мумкинми ахир!

Жанговар дўстларнинг бу учрашуви самимий ва мароқли бўлди. Бу учрашув пролетар интернационализмининг, халқлар дўстлигининг ёрқин намойишига айланди. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Қўшимча мажбуриятни ҳам бажариш учун

Вақт ярим кечага яқинлашганига ...рамай, колхоз қишлоғида ҳаёт ...ундузгидай қайноқ. Колхозчиларнинг уйлари деразасидан тушаётган ...лектр чироқларининг нури кўчаларни чароғон қилиб турибди. Қа...ърлар ортилган автомашиналар ...айёрлаш пунктига тинмай қатнамоқда. Яқин орадаги бригада хир...онида кўсак чувиш машинасини ...шлатаётган тракторнинг товуши ...аралла эшитилмоқда.

Кечаси соат иккидан ошганда ...дорага аввал колхоз правлениесининг раиси Пак Ир Бем, орадан ...ироз ўтгач партия бюросининг секретари Ни Виктор Васильевич, яна ...кки-уч киши кириб келишди. Улар ...ригадаларда қилинган бир кунлик ...шга якун ясашди. 40 тоннага яқин ...ўсак терилипти.

— Бундан икки кун илгари, — ...еди раис, — 35 тонна, кеча 38 ...урим тонна кўсак терилган эди. Бугун яна бироз олдинга силжиш бор. Колхозчиларимиз ҳам, шаҳардан келган ёрдамчилар ҳам чинакам ғайрат қилишаяпти.

Шу орада телефон жиринглади. ...рубкани олган Виктор Васильевич ...ш ҳар қалай тузук бораётганини, ...ерилаётган кўсакнинг миқдори ке...тагидан ошганини, бугун бир ярим ...роцентдан ортиқ пахта тайёрланганини айтди. Телефон қилган киши ...айком секретари экан. У, планни ...шириб бажардик деб хотиржамликка берилманглар, суръатни бўшаштириб юборманглар, деб огоҳлантипти.

Суҳбат давомида Виктор Васильевич колхозда пахта тайёрлаш плани ... ноябрда бажарилгани, колхоз ...ъзолари мамлакатга пландагидан ...ашқари 400 тонна пахта топшириш ...ажбуриятини олганликлари, ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар гектар ердан давлатга 22 центнер ўрнига 25 центнердан пахта топширилгани ва бу ...увaффақиятга қандай қилиб эришилгани, колхоз хўжалиги йил сайин юксалиб, ҳосилдорлик ошиб бораётгани ҳақида сўзлаб берди.

Колхоз 1952 йили Мирзачўлнинг ...ингидан ўзлаштирилган ерларида ...ашкил этилган эди. 1953 йилдан ...ошлаб пахта етиштирила бошлади. Ўша йили 104 гектар ерга чигит ...экилди. Лекин ҳосил у қадар яхши ...ўлмади. Кейинги йилларда колхоз ...хўжалиги тез суръатлар билан юксалиб борди. Ўтган йили 620 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 23 центнердан ҳосил олинди. Бу йил ҳар гектар ердан ўтган йилдагига нисбатан 5 центнердан кўп ҳосил олиш назарда тутилади.

Партия ташкилоти пахтачиликни юксалтириш учун, социалистик мажбуриятни тўла бажариш учун колхоз аъзоларининг курашини тўғри ташкил этаётганлиги, партиявий-ташкилий ва сиёсий ишларни хўжалик вазифалари билан тўғри боғлаб олиб бораётганлиги муваффақиятларнинг гарови бўлаётир. Партия ташкилотининг бу йилги фаолияти бунга мисол бўла олади.

У, даставвал, колхоз аъзоларини мўл ҳосил етиштириш учун курашга тўла сафарбар етди. Ғўза парвариши агротехника қоидаси асосида юқори сифатли ўтказилди. Натижада барча майдонларда ҳосил эрта етилди ва пахта барча ерда бирдек ёппасига очилди. Бу йиғим-теримни барвақт уюшқоқлик билан бошлаш имконини берди.

— Биз эришган ютуқнинг асосий омилларидан бири, — дейди Виктор Васильевич, — ана шундан иборат бўлди. Иккинчидан, йиғим-теримни пухта тайёрлик билан кутиб олдик ва уни дастлабки кунлардан бошлабоқ кучайтириб юборишга эришдик. Партия ташкилоти ташкилий ва сиёсий тадбирларни амалга оширганда асосий эътиборни кунлик пахта териш ва тайёрлаш графигининг узлуксиз бажарилишини таъминлаш, бригадаларда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, социалистик мусобақани тўғри ташкил этиш, теримчилар ўртасида меҳнат унумдорлигини оширишга қаратди.

Дарҳақиқат шундай. Ёзда ғўза парваришида ўрта ҳисобда 360 киши қатнашган эди. Пахта йиғим-теримини бошлаш олдидан партия бюросининг аъзолари, коммунистлар деярли ҳар бир оилада бўлдилар. Оила аъзолари билан етиштирилган мўл ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиш зарурлиги, бунинг учун ишга яроқли ҳар бир киши пахта йиғим-теримида актив иштирок этиши кераклиги ҳақида суҳбат ўтказдилар. Натижада бутун қишлоқ аҳолиси — 600 га яқин киши теримда иштирок этди.

Ҳар бир теримчининг кун сайин кўпроқ пахта теришига эришиши, бунинг учун илғор теримчиларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш партия ташкилотининг диққат марказида турди.

Партия йиғилишининг қарорига мувофиқ ҳар бир бригадага алоҳида коммунистлар бириктиб қўйилган. Улар бригадада меҳнатни ташкил этиш, оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўйиш билан шуғулланмоқдалар.

Ўртоқ Умарқул Исроилов бошлиқ 8-бригада аъзолари ҳозиргача 65 гектар майдоннинг ҳар гектаридан давлатга 24 центнер ўрнига 30 центнердан пахта топширдилар. Бу бригадага коммунист ўртоқ Лю Тхя Ен бириктиб қўйилган. У, ишни тўғри ташкил этишда бригада бошлиғига яқиндан ёрдам берди. Теримчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўйиб, кўп минг килограммчилар ҳаракатига қўшилган Меҳри Алиева ва бошқа илғор теримчиларнинг тажрибасини кенг оммалаштиришни ташкил этди.

Партия ташкилоти коммунистларнинг йиғим-теримда бевосита иштирок этишини, уларнинг кўп минг килограммчилар ҳаракатига бошчилик қилиб, социалистик мусобақа илғорларининг биринчи сафида боришини, коммунистлар бошлиқ бригадаларнинг авангардлик ролини таъминлашга алоҳида эътибор берди.

Коммунист ўртоқ Холқўзи Оқбўтаев бошлиқ 3-бригада колхозда биринчилар қаторида пахта тайёрлаш планини бажарди. Бригада аъзолари ҳар гектар ердан қўшимча равишда 7 центнердан пахта топширишга сўз берган эдилар. Улар ана шу олинган қўшимча мажбуриятни ҳам бажариш учун ҳаракат қилмоқдалар. Бригадада ҳозиргача ҳар гектар ердан олинган ҳосил 28 центнердан ошди. Бригада аъзолари ҳосилнинг қолган қисмини яқин 2-3 кун ичида тўла йиғиб олиш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Мавсум пахта териш нормасини 2-3 баравар ошириб бажарган Оқилаой Холқўзиева, Сайдиниса Шокирова каби илғор теримчилар ҳозир ҳар куни 350-400 килограммдан кўсак тераётирлар.

Еттинчи бригада аъзоси коммунист ўртоқ Жўрабоева кўп минг килограммчилар ҳаракатига қўшилиб, ҳар куни 120-150 килограммдан пахта терди. У шу кунларда кўсак териш нормасини 2-3 ҳисса ошириб бажармоқда.

Партия ташкилоти ҳисобида турувчи коммунистлардан Аминов, Мун Сергей, Хўжамуродов, Ли Григорий ва бошқа ўртоқлар ўзларининг асосий вазифаларини бажаришдан ташқари бир ярим тоннадан пахта териш мажбуриятини олган эдилар. Уларнинг ҳар бири ҳозиргача икки тоннадан ошириб пахта терди.

Ҳозир колхоз партия ташкилоти бутун эътиборни ҳосилнинг далада қолган қисмини яқин кунлар ичида тўла йиғиб-териб олиб, қўшимча мажбуриятни ҳам тўла бажариш ва келгуси йил мўл ҳосили учун замин ҳозирлашга қаратмоқда.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ.

Мирзачўл районидаги Хрушчев номли колхоз.

Оҳангарон ГРЭС қурилишида

ИШЧИЛАР ЛЕКТОРИЙСИ

Қурилишда ташкил қилинган лекторий мунтазам равишда ишлаб турибди. Партия ташкилотининг секретари Остряков, инженерлар Риндин, Петров ва бошқалар қурувчилар ҳамда монтажчиларга мамлакатимизнинг ички ва ташқи аҳволи, электр станциялар қурилишида техника прогресси, мамлакатимиз ва чет эл техникасининг муваффақиятлари каби темаларда лекциялар ўқидилар. Йил бошидан бери тингловчиларга 30 дан ортиқ мазмунли лекция ўқилди.

ДАМ ОЛИШ УЙИ

Қурувчилар посёлкасидан бир неча километр узоқликда, ажойиб манзарали жойда яқинда бир кунлик дам олиш уйи очилди. Дам олиш уйи ҳар томонлама қулайдир. Унда 6 та ётоқхона, даволаш-процедура кабинети, ошхона ва дам олиш уйлари бор. Дам олиш уйини қуриш ва жиҳозлашга давлат томонидан 450 минг сўмдан ортиқ маблағ сарфланди.

КРАНЧИЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Тажрибали машинист Василий Мазуренко раҳбарлик қилаётган пар крани бригадаси қурилишга тўхтовсиз келиб турган ускуна ва ёғоч материалларни транспортдан муттасил кеча-кундуз тушириб олмоқда. Бригада аъзолари механизмларга яхши қарашлари туфайли краннинг капитал ремонт вақтини яна бир йилга узайтиришга муваффақ бўлдилар.

П. ФЕДОРОВ.

Ўзбекистон давлат филармониясининг солисткаси, ёшлар ва студентларнинг VI жаҳон фестивалининг лауреати Клара Жалилова Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига қунт билан тайёргарлик кўрмоқда. Клара ўз санъат маҳоратини ошириб, янги қўшиқларни ўрганмоқда. Унинг репертуарида СССР халқлари, халқ демократияси, шунингдек Миср, Афғонистон ва Ҳиндистон халқларининг қўшиқлари бор. Суратда: Клара Жалилова албан халқ қўшиғи «Хайдимой» ашуласини ижро этмоқда. Фортепианода филармониянинг концертмейстери Марианка Шабадаш жўр қилмоқда.

М. Турсунхўжаев фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ХАЛҚ СУДЛАРИ САЙЛОВИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Муносиб номзодлар

Ўзбекистон пойтахтида халқ судлари сайловига тайёргарлик кучайди. Округ сайлов комиссиялари ва саноқ комиссиялари тузилиб бўлди. Саноат корхоналари, муассасалар ва ўқув юртлари коллективларининг икки мингга яқин вакили ана шу комиссиялар составига киритилди. Буларнинг кўпчилиги сайлов кампанияларини ўтказишда тажриба тўплаган кишилардир. Партия ташкилотлари сайловчилар ўртасида тушунтириш ишлари олиб бориш учун агитаторлар ажратмоқдалар.

20 ноябрда шаҳарда халқ судьялиги ва халқ маслаҳатчилигига кандидатлар кўрсатила бошланди. Жумладан, «Ўзбектекстильмаш» заводининг цехларида биринчи сайлов олди йиғилишлари ўтказилди. Машинасозлар Седа Михайловна Багдасаровани Тошкент шаҳар Фрунзе районидаги биринчи участка бўйича халқ судьялигига кандидат қилиб кўрсатдилар. Ўртоқ Багдасарова 1924 йилда туғилган, КПСС аъзоси, олий юридик маълумотли ва етти йилдан буён юстиция органларида ишлаб келмоқда.

«Ўзбектекстильмаш» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўзларининг энг яхши вакилларини халқ маслаҳатчилигига кандидат қилиб кўрсатдилар. Булар ишлаб чиқаришдаги ҳалол хизматлари билан, жамоат ишларида актив қатнашишлари ва кишиларга сезгир муносабатда бўлишлари билан ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлдилар. Кандидатураси кўрсатилган кишилар орасида фрезер участкасининг мастери К. Саматов, слесарь Н. И. Шчугорев, нарядчик Х. Г. Богданова ва бошқа илғор машинасозлар бор. (ЎзТАГ).

Тайёргарлик ишлари бошланиб кетди

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг халқ судларига сайлов ўтказиш тўғрисидаги Фармони эълон қилиниши билан областимиз шаҳар ва районларида суд сайловига тайёргарлик ишлари уюшқоқлик билан бошланиб кетди.

Тошкент шаҳар Киров район ижроия комитети 29 та сайлов пунктлари ташкил этиб, уларнинг чегараларини ҳам эълон қилди. Район ижроия комитетининг 29 кишидан иборат халқ судларига сайлов ўтказиш бўйича вакиллари ва улар ҳузуридаги саноқ комиссияларининг составлари ҳам тасдиқланди. Районда 3 та округ комиссияси бўлиб, уларнинг ҳар бири 5 кишидан иборат саноқ комиссиясига эга, уларнинг составлари ҳам ижроком мажлисида тасдиқланган. Ижроия комитет вакилларининг агитпункт мудирлари билан биргаликда кенгаши ўтказилди. Кенгашда сайлов пунктларини оталикка олган ташкилот раҳбарлари ҳам қатнашиб, унда сайловга ташкилий техника жиҳатдан пухта тайёргарлик кўриш масаласи муҳокама қилинди.

Пойтахтнинг Куйбишев районида ҳам сайловга тайёргарлик ишлари намунали уюштирилмоқда. Бу ерда сайлов пунктлари тузиш, вакилларни тасдиқлаш иши тугалланди. Ирригация техникуми биносига жойлашган 70-сайлов пункти, «Средазэлектромонтаж» биносидаги 37-сайлов пункти, Йўл қурилиши техникуми ҳузуридаги 71-сайлов пункти (ижроия комитетининг суд сайловини ўтказувчи вакиллари — А. Саюков, И. Капустин ва И. Енбўлатов ўртоқлар) тайёргарлик ишларига айниқса яхши киришдилар. Бу сайлов пунктлари шинам қилиб жиҳозланмоқда.

Қорасув районининг барча қишлоқ Советлари сайловчиларни рўйхатга олиш ишига алоҳида эътибор бермоқдалар. Бу ишга тажрибали ўртоқлар жалб этилган. Райондаги 29 та сайлов пункти безатилиб, улар сайловга оид материал ва адабиётлар билан таъминланмоқда. Район бўйича 29 агитпункт ташкил этилиб, агитколлектив составлари янгидан кўрилиб чиқилди ва тасдиқланди. Ҳозир барча сайлов пунктларида, округ ва агитпунктларда сайловга пухта тайёргарлик кўриш тадбирлари белгиланиб, амалга оширилмоқда.

Колхозда кўптиражли газета

Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхоз партия бюроси ва правлениесининг органи «Пахтакор» номли кўп тиражли газета чиқа бошлади.

«Пахтакор» газетасининг биринчи сонида турли темаларда ёзилган хабар ва мақолалар ёритилган. Газетада Б. Лутфиевнинг «Эришилган муваффақият», Ш. Қўчқоровнинг «Унумсиз эди, унумли бўлди», Н. Тожибоевнинг «Илғор бригаданинг қўшимча мажбурияти» ва А. Ширинбековнинг «Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда АҚШдан ўтиб кетамиз» деган мақолалари босилган. Ўртоқ М. Мирсолиқовнинг «Пахта нобуд бўлмасин» деган танқидий мақоласи босилиб, у карикатура билан чиқарилган. Шунингдек газетада илғор колхозчиларнинг расмлари бор.

Газета ҳар ойда 3 марта 500 нусхада чиқади.

Ишчилар янги уйга кўчиб кирдилар

Тошкент саноат корхоналарида горькийликлар методи асосида уй-жой қуриш тобора кенг қулоч ёймоқда. Октябрь революцияси номли Тошкент паровоз-вагон ремонт заводининг ишчи ва хизматчилари бу метод асосида биринчи уйни қуриб битказдилар.

Яқинда бу 8 квартирали шинам уй-жой биносига шу уйни қуришда актив қатнашган дурадгор Рибаков, слесарь Алеуллин, қозончи Бобенко ўртоқлар сингари ишчилар ва инженер-техник ходимлари ўз оилалари билан кўчиб кирдилар.

Завод коллективи яна 4 та 16 квартирали уй қураётир.

Ж. МАҲМУДОВ.

Қисқа сатрларда

✦ **Октябрь.** Район кинотеатри колхозчиларга маданий хизмат кўрсатмоқда. Бу ерда бадиий ва ҳужжатли фильмлар намойиш қилинаётир. Колхозчилар «Баландлик», «Миколка-паровоз», «Ўз қўллари билан» деган фильмларни томоша қилдилар.

Қ. Аҳмеров.

✦ **Мирзачўл.** Яқинда райондаги «Коммуна» колхозида 500 точкали янги радиоузел қурилиб, ишга туширилди. Бундан ташқари, «Первомаец» совхозида 250 от кучига эга бўлган катта дизель мотор ўрнатилди. Совхоз ишчиларининг уйлари электрлаштирилмоқда.

Т. Муслимов.

✦ **Тошкент.** «Красная заря» тикувчилик фабрикасининг маданият саройи ҳузурида музика мактаби очилди. Мактаб ўқувчилари скрипка, фортепиано, баян чалишни ўрганадилар. Ҳозир бу музика мактабида тикувчиларнинг 75 боласи ўқимоқда.

М. Ғаниев.

Гулистон райони обод бўлмоқда

Бундан 10-15 йил муқаддам қамиш ва тўқайзорлардан иборат бўлган чўл ўрнида маданиятли, янги социалистик Гулистон райони бунёдга келди. Ўтган қисқа вақт ичида бу ерда ўнлаб маданий-маиший муассасалар, мактаб ва кинотеатр, касалхона, туғруқхона ва бошқа кўплаб бинолар қад кўтарди.

Сўнгги йилларда район коммунал хўжалиги меҳнаткашлар учун талайгина уй-жой бинолари қуриб фойдаланишга топширди. Бундан ташқари район ижроия комитети якка тартибда уй-жой қурувчиларга ер участкалари ажратиб берди ва уларни бинокорлик материаллари билан таъминлашга алоҳида аҳамият бериб келмоқда.

Районнинг кўпгина колхоз ва совхозларида уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилаётир. Шу йилнинг ўтган 10 ойи мобайнида Сталин номли колхоз аъзолари учун 50 дан ортиқ кўпхонали уйлар қурилди ва фойдаланишга топширилди. 10-наслдорчилик совхозининг ишчилари ва хизматчилари учун ҳам уй-жой бинолари қуриш яхши йўлга қўйилган. Бу ерда 100 ўринли болалар боғчаси қурилиб бўлди.

Яқинда район марказидаги асосий кўчалар ва маданий-маиший муассасаларга водопроводлар ўтказилди.

Б. МАЪРУПОВ.

Янги ўқув йили олдидан

Оҳангарон шаҳар 9-шахта коммунистлари ўз сиёсий билимларини оширишга катта қизиқиш билан қарамоқдалар. Шахта партия бюроси коммунистларнинг ана шу талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олиб, янги ўқув йили учун партия тарихи, КПСС съездлари қарорлари, резолюцияларини, КПСС Марказий Комитети пленумлари материалларини, жорий сиёсат ва конкрет экономикани ўрганиш тўгараклари ҳамда сиёсий мактабларни ташкил этди.

Катта ишлаб чиқариш тажрибаси ва назарий билимга эга бўлган шахта бошлиғи И. Маев, бош инженер М. Мавашев, тоғ техника инспектори А. Дзанцелловский, участка бошлиқлари Ю. Заманов, Л. Евминов, бош энергетик А. Тўраев ўртоқлар пропагандист қилиб тасдиқландилар.

Шахта партия ташкилоти техника пропагандасига ҳам катта эътибор бераётир. Кўмир саноатида техника прогресси, ишлаб чиқаришда меҳнатни ташкил этиш ва илғор методни жорий этиш ҳақида лекциялар ўқишга инженер-техник ходимлар жалб этилган. Яқинда бош инженер ўртоқ Мавашев техника прогресси ҳақида қизиқарли лекция ўқиди ва кончиларга ўз корхоналарининг келгуси истиқболи тўғрисида сўзлаб берди.

Шахта кутубхонасида тўгарак ва сиёсий мактаб тингловчилари учун ўқув ва кўргазмали қуроллар, шунингдек марксизм-ленинизм назариясини мустақил ўрганувчилар учун етарли миқдорда адабиётлар тайёрланди.

Ф. ПЕТРОВ.

Турккомиссия Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун курашда

Улуғ Октябрь социалистик революцияси халқлар тақдирида тарихий бурилиш бўлди. Мамлакатимиздаги барча халқлар сингари Туркистон меҳнаткашлари ҳам Улуғ Октябрь бошлаб берган йўлдан дадил олға борди. РСФСР составида бўлган Туркистон АССР социалистик революциянинг самараларини ҳимоя қилди, совет давлат аппаратини мустаҳкамлади ва ривожлантирди, кенг меҳнаткашлар оммасини актив сиёсий ҳаётга тортди.

Туркистонда Совет ҳокимияти ўрнатилиши билан ўлка меҳнаткашлари олдида давлат ҳаётининг, шунингдек хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида, социалистик хўжалик формаларини барпо қилишда муҳим вазифалар турар эди.

Туркистондаги ишчи ва деҳқонларнинг манфаатларига тааллуқли бўлган энг муҳим масалаларнинг бири ўлканинг давлат-ҳуқуқий аҳволи тўғрисидаги масала эди. Ўлкада миллий масалани ҳал қилмай туриб Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаб бўлмас эди. Октябрь революцияси ғалабасидан сўнг мусулмон буржуазиясидан, бойлардан ва руҳонийлардан иборат контрреволюцион миллий буржуазия ўша даврда омма орасида кенг тарқалган «автономия» шиоридан фойдаланиб, Қўқон автоном ҳукумати деб аталган реакцион ҳукуматни тузди.

1918 йил февралнинг ўртасида Қўқон автоном ҳукумати революцион кучлар томонидан ағдариб ташланди ҳамда Қўқонда ҳокимият Советлар қўлига ўтди. Большевиклар «Қўқон автономияси» га қарши кураш олиб бориб, айни вақтда меҳнаткашлар оммасини янги типдаги автономия, яъни Совет социалистик автономияси сари бошлаб бордилар. РКП Марказий Комитети ва Совет ҳукумати Туркистон Коммунистик партияси сафларини ташкилий-ғоявий жиҳатдан мустаҳкамлашда, ўлкада Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш ҳамда миллий сиёсатни амалга оширишда, маҳаллий ходимлар йўл қўйган хатоларни тез фурсатда бартараф қилишда ёрдам кўрсатиш учун 1919 йил октябрда Бутун Россия Марказий Ижроия Комитети ва РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг В. В. Куйбишев, М. В. Фрунзе, Я. Э. Рудзутак ва бошқалардан иборат Туркистон Комиссиясини юборди. Ўша йили ноябрда В. И. Ленин ўлка коммунистларига ўзининг машҳур хати билан мурожаат қилди. Туркистон коммунистлари учун иш программаси бўлган мазкур хатда бундай дейилган эди: «Туркистон халқлари билан тўғри муносабатлар ўрнатиш ҳозирги вақтда Россия Социалистик Федератив Совет Республикаси учун, ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, жуда катта жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эгадир.

Совет ишчи-деҳқон республикасининг кучсиз, шу дамгача эзилиб келган заиф халқларга муносабати бутун Осиё учун ва жаҳондаги ҳамма мустамлакалар учун, минглаб, миллионлаб одамлар учун амалий аҳамиятга эга бўлади». (Асарлар, 30 том, 117 бет).

Ажнабий ҳарбий интервенция ва гражданлар уруши йилларида Туркистон халқлари мамлакатнинг бошқа барча халқлари билан биргаликда Совет ҳокимиятини қаҳрамонлик билан ҳимоя қилдилар. Улуғ рус халқининг, украин ва бошқа халқларнинг фарзандлари ҳам ўлканинг маҳаллий меҳнаткашлари билан бир сафда туриб Ўрта Осиё фронтларида жанг қилдилар. 1919 йил сентябрда М. В. Фрунзе қўмондонлигидаги Туркистон фронти қўшинларининг муваффақиятли ҳарбий ҳаракатлари натижасида ўлка Марказий Россия билан қайта қўшилди. Шундан сўнг ўлкадаги революцион кучларнинг фаолияти янада кучайди. Бухоро ва Хива меҳнаткашлари енгил нафас олдилар: Россия пролетариати билан бевосита алоқа ўрнатилганлиги хонлар, амирлар, беклар ва бошқа антисовет кучларга қарши курашда уларга куч-қудрат бағишлади.

Гражданлар уруши ва ажнабий ҳарбий интервенция йилларида Туркистон Коммунистик партияси РКП(б) Марказий Комитети раҳбарлиги остида ўлкани яна қулликка солмоқчи бўлиб ҳаракат қилган барча душман кучларга қарши курашнинг чинакам йўлбошчиси бўлди. 1920 йилда РКП(б) Марказий Комитетининг Туркистон бюроси ташкил қилинганлиги ўлкада босмачиларга, троцкийчиларга, улуғ давлат шовинизми ва маҳаллий миллатчиликка қарши курашда ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Турккомиссия ва Туркбюро дастлабки вақтда жуда оғир шароитда иш олиб борди. Партия ва давлат органларида иш йўлга қўйилмаган бўлиб, улар ичидаги турли гуруҳлар ўртасида кураш борарди, совет аппаратида бой-феодал ва миллатчи унсурлар кўплаб ўрнашиб олган эди. Я. Э. Рудзутак Туркистон Компартияси VII ўлка конференциясида Коммунистик партия ва Совет ҳокимиятининг ўлкадаги вазифалари тўғрисида гапириб, агар Россияда ҳамма вақт икки синф — пролетар синфи билан помешчиклар ва фабрикантлар синфи ўртасида кураш бўлиб келган бўлса, Туркистондаги кураш синфий курашдангина иборат бўлиб қолмай, шунингдек миллий курашдан ҳам иборат эканлигини кўрсатиб ўтган эди.

Туркбюро ва Турккомиссия маҳаллий партия ва совет ташкилотларига тўғри йўл кўрсатиб бердилар. Омма ўртасида ўз таъсирини тобора кўпроқ йўқота борган буржуа миллатчилари большевикларга қарши, Турккомиссияга қарши жон-жаҳдлари билан кураш олиб бордилар. Улар аҳоли ўртасидаги ҳар бир норозиликдан Совет ҳокимиятига қарши курашда фойдаландилар, Турккомиссияни эса мустамлакачилик қолдиқларига қарши кураш олиб бормасликда айбладилар.

Буларнинг ҳаммасига қарамай, Туркбюро ва Турккомиссия ғайрат билан иш олиб бориб, маҳаллий ходимларнинг ҳамда ўлка меҳнаткашларининг чуқур ишончига ва ҳурматига сазовор бўлди. Туркбюро ва Турккомиссия составига партия раҳбарлиги ишида жуда катта тажриба орттирган ҳамда чуқур назарий билимга эга бўлган В. В. Куйбишев, М. В. Фрунзе, Я. Э. Рудзутак сингари йирик сиёсий арбоблар киритилганлиги ишнинг муваффақиятини кўп жиҳатдан таъминлади.

Туркистонда амалга оширилган партия миллий сиёсатининг энг муҳим масалаларидан бири турли миллатларнинг ўзаро муносабатлари масаласи эди. Турккомиссиянинг 1920 йилда бўлиб ўтган мажлисидаёқ Туркистон республикасида миллий чегараланиш ўтказиш ҳамда бу территорияда Ўзбекистон, Туркманистон ва Қирғизистон республикалари ташкил қилиш масаласи муҳокама қилинган эди. В. В. Куйбишев билан М. В. Фрунзе масаланинг бундай қилиб қўйилишини асосан тўғри деб топган бўлсалар ҳам, лекин ўша вақтдаги сиёсий шароитнинг мураккаблигини назарда тутиб, миллий чегараланишни дарҳол амалга оширишни ҳали пишиб етилмаган иш деб топдилар.

Туркбюро ва Турккомиссия ўлкада босмачиликни тор-мор қилишда ғоят катта роль ўйнадилар. Ағдариб ташланган эксплуататор синфларнинг қолдиқлари маҳаллий аҳолининг омилигидан, диний урф-одатларидан ҳамда террор ва туҳмат қилиш воситаларидан фойдаланиб, меҳнаткашларнинг бир қисмини босмачилик ҳаракатига тортишга муваффақ бўлган эди. Туркбюро ва Турккомиссия босмачиликка қарши курашни давом эттириб, айни вақтда босмачи тўдаларига нисбатан билиб муомала қилиш зарурлигини қайта-қайта уқтирар эдилар. Чунки улар орасида босмачилик ҳаракатига онгли равишда қўшилган кишилар билан бир қаторда бу ҳаракатга ўзининг нодонлиги туфайли қўшилган кишилар ҳам кўп эди. Туркистон меҳнаткашларидан жуда кўп куч ва воситалар сарфлашни талаб қилган босмачилик ҳаракати Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги остида тамомила тор-мор қилинди.

1920 йил сентябрда Туркистон Советларининг IX съезди бўлиб ўтди. Съезд Туркистон Совет республикасини мустаҳкамлаш ва унинг ҳуқуқ жиҳатдан расмийлашувида жуда катта роль ўйнади. Съезд Туркистон АССРнинг Турккомиссия раҳбарлиги остида ишлаб чиқилган янги Конституцияси проектини тасдиқлади. Республиканинг бу Конституцияси ҳокимият ва бошқарув органларининг вазифаларини равшан белгилаб берди.

Туркбюро ва Турккомиссия ўлка халқларига миллий юксалишда ҳамда ҳар қандай миллий тенгсизликка барҳам беришда, маҳаллий меҳнаткашлар оммаси ўртасида чоризм ҳукм сурган даврда Россия ишчи ва деҳқонларига нисбатан вужудга келган бегоналик ва адоват туйғуларига барҳам беришда ёрдам кўрсатди. Туркистон АССРнинг Конституция билан расмийлашуви ҳамда ўлкадаги совет давлат қурилиши соҳасида йўл қўйилган катта хато ва нуқсонларнинг тугатилиши Туркбюро ва Турккомиссия фаолиятининг асосий якуни бўлди.

Туркбюро ва Турккомиссия раҳбарлиги остида ўлкадаги партия ва совет аппарати ишини соғломлаштириш ҳамда совет органларини мустаҳкамлаш ва уларнинг фаолиятини яхшилаш, ўлкада янги иқтисодий сиёсатни амалга ошириш, пахтачиликни тиклаш ва ривожлантириш масалалари юзасидан ғоят катта ишлар амалга оширилди.

Туркбюро ва Турккомиссия ўз ишидаги барча муваффақиятларга Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсатини оғишмай амалга оширганлиги, РКП(б) Марказий Комитети раҳбарлиги остида иш кўрганлиги туфайлигина эришди. 1922 йил августда РКП(б) Марказий Комитетининг Ташкилот бюроси Турккомиссияни тарқатиб юбориш вақти келганлигини эътироф қилди. Бу вақтда Туркистон, Бухоро ва Хиванинг бирлашган иқтисодий органи вужудга келмоқда эди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Туркистон тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилдилар. Совет Россияси Туркистонга машҳур ташкилотчи арбобларни юбориш билангина қолмай, шунингдек катта иқтисодий ёрдам ҳам кўрсатиб турди. Россиядан ўлкага ускуналар, қурилиш материаллари, ғалла, уруғликлар ортилган жуда кўп эшелонлар юборилди. Туркистоннинг ўқув ва маданий муассасаларига кўплаб юқори малакали мутахассислар, ўқув ва илмий кабинетлар ҳамда лабораториялар, миллионлаб китоб юборилди. Ўлканинг ўтмишдан мерос бўлиб қолган иқтисодий ва маданий қолоқлигига тез орада барҳам бериш учун катта ишлар қилинди. Бу тарихий вазифа Коммунистик партия раҳбарлиги остида улуғ рус халқининг оғаларча ёрдами туфайли социалистик қурилиш давомида муваффақият билан ҳал қилинди. СССРнинг ташкил қилинганлиги бутун мамлакатимиз халқлари тарихида бўлгани сингари Туркистон меҳнаткашларининг ҳаётида ҳам ғоят катта воқеа бўлди. Туркистон АССР Россия Федерацияси орқали СССР халқларининг қардошлик оиласига аъзо бўлиб қўшилди.

Туркистон АССР составида яшовчи ўзбек ва бошқа миллатларнинг социалистик миллат сифатида шаклланиш процесси давом этди, ишчилар синфи кадрлари майдонга чиқа бошлади, янги ва ёш меҳнаткаш интеллигенция вужудга кела бошлади. 1924 йилга келиб Туркистондаги босмачилик ҳаракати асосан тугатилди. Ишчилар синфи билан меҳнаткаш деҳқонларнинг иттифоқи мустаҳкамланди. Гражданлар уруши йилларида қарийб барча овул ва қишлоқларда вужудга келган «Қўшчи» союзи ўлкада Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш ишида катта роль ўйнади. Туркистонда янги иқтисодий сиёсат амалга оширилган даврда бу союзнинг аҳамияти айниқса катта бўлди.

Ўзбек халқи ва Ўрта Осиёнинг бошқа халқлари етти йил мобайнида Совет Туркистони составида яшадилар. Ана шу қисқа тарихий давр мобайнида улар давлат, хўжалик ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларида катта муваффақиятларга эришдилар. Туркистонда Совет давлатчилигини мустаҳкамлаш учун олиб борилган курашда Коммунистик партия ва Совет Россиясининг отоқли вакиллари — РКП(б)Марказий Комитетининг Туркистон Бюроси ҳамда Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети ва РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг Туркистон Комисссияси аъзолари фидокорона курашдилар. Уларнинг социализм ва пролетар интернационализми манфаатлари йўлидаги актив фаолияти ўлка тарихига Совет Шарқи халқлари тўғрисида Коммунистик партия ва Совет давлати кўрсатган ғамхўрликнинг энг ёрқин намунаси бўлиб киради.

Коммунистик партия раҳбарлиги остида Туркистон меҳнаткашлари қўлга киритган ютуқлар Ўрта Осиё халқларининг миллий совет давлатчилиги тараққиётидаги янги босқичга, яъни ўлка халқларининг миллий республикаларини ташкил қилиш босқичига ўтиш учун имконият берди. Бу вазифа 1924 йилда РКП(б) Марказий Комитети раҳбарлиги остида Ўрта Осиё совет республикаларида миллий-давлат чегараланиши ўтказилиши натижасида ҳал қилинди. Ўша йили ташкил қилинган Ўзбекистон ССР қисқа тарихий давр ичида шонли йўлни босиб ўтди, Коммунистик партиянинг ленинча доно миллий сиёсати туфайли барча совет халқларининг қардошлик оиласида хўжалиги ва маданияти гуллаб-яшнаётган социалистик миллат бўлиб қолди.

Ш. ЎРАЗАЕВ,

юридик фанлар кандидати.

Пахтакор ўртоқлар, далада қолган ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай тезроқ йиғиб-териб олайлик!

☆ ☆ ☆

Адрлар бағрида яшнаётган колхоз

«Ленинобод» колхози қишлоғи Оҳангарон дарёси бўйига, паст-баланд адрлар бағрига жойлашган. Бу ерлар илгари Тоштўғон деб аталарди. Бу бежиз эмас. Қишлоқ аҳолиси ўтмишда тошдан тўғон қуриб асов Оҳангарон сувларини экинзорларга, боғларга буришга ҳаракат қилган. Аммо «хасис» дарё уларга «бир амаллаб тирикчилик қилиш» учунгина сув берган.

Илгари бу тез оқар дарёнинг сувидан мўл-кўл фойдаланиш учун ҳеч имконият йўқ эди. У кенг сойликда ёйилиб, деярлик ҳар йили тошқиндан сўнг янги издан оқар, кўкламда лойқаланиб, нимаики рўпара келса суриб, оқизиб кетаберарди.

Тошқин қайтгандан сўнг шохшабба билан чатиб боғланган харсангларни сувга чўктирардилар, натижада дарё бироз дамланиб ариқларга сув чиқар, қишлоқ аҳолиси ана шу сув билан истиқомат қиларди.

Фақат сув танқислигини бартараф қилишнинг ўзигина қишлоқни ҳозирги тараққиёт йўлига олиб чиқди деб бўлмайди, албатта. Бу ҳақда колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамараим Юнусов қуйидагича ҳикоя қилади:

— 1930-31 йиллар эди. Қишлоқда колхоз тузиб эндигина иш бошлаганмиз. Илгари бир оилага ҳам бош бўлиб кўрмаган мен учун 20-30 хўжаликка бошчилик қилиш ташвиши қийнарди. Бошимиз бирикмайди, ҳар ким ҳарёққа тортади, гўё хўжаликни ўнглашнинг охири йўқдай. Шундай кунларнинг бирида, қуш маҳали эди, қишлоғимизга биринчи оқ соқолимиз Йўлдош ота келдилар. Ҳамма билан иссиқ сўрашгач:

— Хўш аҳволларинг қалай, ишларинг юришиб кетдими? — деб сўрадилар.

— Қийин, Йўлдош ота, жуда қийналяпмиз, бирини топсак, бирига етмайди, ҳўкиз топсак, омач йўқ... деб гап бошлаган эдим, гапимни шартта кесиб шундай дедилар:

— Сизларнинг хўжаликларингиз ҳам, бошқа юзлаб, минглаб хўжаликлар сингари, тўфон билан олишаётган кемага ўхшайди. Ўшандай тўфондан ўз кемасини эсон-омон қирғоққа олиб чиққан даргагина ҳақиқий кемачи ҳисобланади. Ҳозир арз қиладиган вақт эмас. Бир-биримизга суянайлигу, аммо ўз билагимизга ишонайлик. Кўриб турибманки, сизлар худди шундай одамларсиз. Мен сизларга яширинча бир сирни айтиб қўяй: белни маҳкам боғлаб ишга тушинглар, ҳунар ҳам, илм ҳам сизларники бўлади, омборингиз донга, хонангиз нурга тўлади. Мана шу ерда равон тош йўллар, муҳташам бинолар, данғиллама ҳовли-жойлар барпо қиласиз. Далангизда қудратли тракторлар ишлайди, ўзингизнинг электр станциянгиз, радиоузелингиз бўлади, автомашиналарда юрасиз... Бу гапларни мен айтаётганим йўқ. Буни ўртоқ Ленин айтган.

Бу сўзларни эшитганда кўзимизга ёш келган эди. Кошкийди, ота, шундай бўлса, юракда ҳеч доғу-армон қолмас эди деган эдик.

Мана ҳозир ота айтган нарсаларнинг ҳаммаси барпо бўлди, ҳатто ошиб ҳам кетди. Чунончи, уйимиздаги телевизор, ҳовлимизда «Победа»лар хонадонимизнинг кўрки. Бу йил водопровод қуришни, фермани тўлиқ механизациялаштиришни планлаштирганмиз.

Шу хил темада гап очилганда, Мамараим ака мароқ билан сўзлайди.

Ҳақиқатан ҳам илгари бор-йўғи 60-70 гектарга етар-етмас экин майдони бўлган бу қишлоқда ҳозир 675 гектар ерда пахта, ўнлаб гектар ерда боғ, юзлаб гектар ерда бошқа ҳар хил экинлар ўстирилмоқда. Ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланган. Электр станция, радиоузел йил бўйи бетўхтов ишлайди, 500 ўринлик клуб, ўрта мактаб қурилган.

Колхоз ҳар йили хўжаликнинг ҳамма тармоқларидан миллион-миллион сўмлаб даромад олади.

Кейинги вақтда экин майдонларининг қир-адир ерлар ҳисобига жуда тез суръат билан кенгайиши натижасида сув танқислиги яна сезила бошлади. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз Оҳангарон дарёсининг кўкламда бекорга оқиб кетадиган минглаб кубометр сувини тўсиб қоладиган Туябўғиз сув омбори қурилишини планлаштириб, маблағ ажратди, ҳозир бу қурилиш жадал суръат билан давом эттирилмоқда.

Кўчаларда порлаб турган қатор лампочкалардан ҳаммаёқ ёп-ёруғ. Радио карнайларидан таралаётган музика садолари бутун қишлоқни янгратмоқда. Шу пайт музика садоси бир зум тинди-да: Диққат! Диққат! Колхоз радиоузелидан гапирамиз. Микрофонимиз олдида колхоз раиси Мамараим ака, деган овоз эшитилди. Бироз ўтгач раис ҳаммага таниш баланд овози билан сўнгги беш кунликда бригадалар бўйича неча процентдан пахта тайёрлагани ҳақида гапира бошлади. 5 кунликда энг кўп пахта тайёрлаган А. Раҳмонов бригадасига биринчи мукофот — бир бош қўй, 1500 сўм пул, бригадирга номи ёзилган «Победа» қўл соати, Н. Қосимбеков бригадасига иккинчи мукофот, Ҳ. Назирқулов бригадасига 3-мукофотни топшириш ҳақидаги правление қарорини ўқиб берди. (Бу бригадалар 26 октябрдаёқ йиллик пахта тайёрлаш планини ошиғи билан бажариб, ҳозир қўшимча равишда ҳар гектар ердан 7-8 центнердан ҳосил топшириш учун курашмоқдалар). Сўнгра пахта теришда алоҳида намуна кўрсатиб ишлаётган Х. Усмонова, С. Мустафоева, Т. Вахпиева, О. Холмирзаева, М. Анорқулова, Х. Алиева, Т. Исматиллаева, Ф. Эргашева каби теримчилар, аравакаш, шофер, пахта қуритувчилардан бир неча кишининг номларини ўқиб, уларни колхоз правлениеси ҳар хил қиммат баҳо буюмлар билан мукофотлаганини айтди.

«Ленинобод» колхозида радиоузелдан колхоз аъзоларига қарата бу хилда тез-тез мурожаат қилиб турилади. Бунда графикни бажара олмаган бригада, кунлик нормасини бажармаган колхоз аъзоси албатта тилга олинади. Бу албатта ўз самарасини бераётир.

Колхоз ҳар гектар ердан 33,5 центнердан ҳосил олиб, йиллик планни 7 ноябрда 101 процент қилиб бажарди. Шунингдек давлатга гўшт, сут, жун, тухум топшириш планлари, чорва молларининг барча турлари бўйича давлат планлари ҳам ошиғи билан бажарилди.

Колхоз аъзолари планни бажарганларидан кейин ҳам бўшашувчиликка йўл қўймадилар. Улар шу кунларда пахта далаларида ҳалол меҳнат қилиб, қолган ҳосилни сўнгги граммигача сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун курашмоқдалар. Кўсак чувиш машиналари, пахта қуритувчилар, газ сушилкалари бетиним ишлаб турибди.

Колхоз пахтакорлари кузги-қишки тадбирларнинг ўз вақтида сифатли бажарилиши келгуси йил мўл ҳосили учун гаров эканлигини яхши тушунадилар. Шунинг учун ҳам улар дала ишларини конвейер усулда ташкил этиб, ҳосили батамом йиғиштириб олинган майдонларда шудгорлашни ҳам бошлаб юбордилар.

Адир ёнбағридаги колхоз йилдан-йилга яшнамоқда, қишлоқ мўл ҳосилдан келган даромад ҳисобига обод бўлмоқда. Мана шуларнинг ҳаммасини партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги билан азамат пахтакорлар бунёдга келтираяпти.

Б. ШОНАЗАРОВ.

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози

ПАХТАЧИЛИК УЧУН ЯНГИ МАШИНАЛАР

Суғориладиган ерларни электрлаш ва механизациялаш Ўрта Осиё илмий-текшириш институтининг коллективи СХМ — 48 М маркали пахта териш машинасини такомиллаштириб, кўрак теришга ҳам мослаштирди. Бу машина бир вақтда пахта ҳам, кўсак ҳам териб кета олади. Пахта бир бункерга тушса, кўсак иккинчи бункерга тушади. Бундай машинани пахтанинг иккинчи теримида фойдаланиш кўзда тутилади. Янги машина сўнгги ҳосилни батамом йиғиштириб олгандан кейин ер ғўзапоя юлишга тайёрланган бўлади. Шу билан бирга бу машина пахтаси 90 процент очилган далаларда ҳам ишлай олади.

Суғориладиган ерларни электрлаш ва механизациялаш Ўрта Осиё илмий-текшириш институти қошидаги лаборатория коллективи шу билан бирга ғўзапоя юладиган ва уни йиғиштириб оладиган янги машиналарни ҳам ишлаб чиқарди. Ғўзапоя юладиган машина ДТ-14 ёки ХТЗ-7 машинасига тиркаб ишлатилади. Бу машина далачиликдаги оғир ишларни бажаради. У машина билан 40 киши бажарадиган ишни адо этиш мумкин. Бу машина, шунингдек беда ва бошқа хил пичанларни йиғиштириб тўплаб ҳам беради. ДТ-14 ёки ХТЗ-7 машиналарига тиркаб ишлатиладиган беда, ғўзапоя ва шунингдек ҳар хил пичанларни йиғиб транспортга юклаб берадиган бу машина деҳқончиликдаги киши кучи билан бажариладиган ишларни анча енгиллаштиришда катта роль ўйнайди.

Суратда: 1. СХМ—48 М маркали пахта терадиган ва кўсак терадиган машина иш устида. 2. Машина билан ғўзапоя юлиш пайти. 3. Машина юлган ғўзапоя иккинчи машина билан аравага юкланмоқда.

В. Лейзерович фотолари, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Пахта нобудгарчилигига йўл қўйилмоқда

Мирзачўл районидаги «Коммуна» колхозининг аъзолари бу йил ҳар гектар ердан давлатга 31 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олганлар. Бу юксак мажбуриятни тўла бажариш учун далада қолган ҳосилнинг сўнгги граммигача сира нобуд қилмай ўз вақтида йиғиб-териб олиш керак. Лекин пахтачилик бригадаларида бу соҳада олиб борилаётган ишлар ҳозирги куннинг талабларига мутлақо жавоб бермайди. Колхоз раҳбарлари (правление раиси Содиқов, бошланғич партия ташкилотининг секретари Т. Азизов ўртоқлар) томонидан талабчанлик бўшаштириб юборилганлиги, тўғри контроллик ўрнатилмаганлиги сабабли барча бригадада теримчилар ўртасида меҳнат интизоми бузилмоқда. Натижада колхозчилар ҳам, шаҳардан келган ёрдамчилар ҳам иш унумини пасайтириб юборганлар. Улар эгатлар белгилаб берилмаганлиги сабабли дуч келган ердан кўсак термоқдалар. Шунингдек айрим карталарда кўплаб пахта ерга тўкилиб нобуд бўлмоқда, чаноқларда қолиб кетяпти.

Айниқса, бу соҳада ўртоқ М. Каримов бошлиқ бригадада ачинарли аҳволга йўл қўйилмоқда. Тўкилган пахталарни териш учун кишилар қўйилмаганлиги, йўл чеккалари, эгатлар ораси, хирмон атрофлари, увотларнинг оппоқ оқариб ётганлиги бунга далил бўла олади.

Колхоз идорасининг рўпарасидаги 8-бригадада ҳам худди ана шундай аҳвол. Биз шу бригада пахтазорининг бир эгатидан 15 метрча чамаси юриб 1 килограммдан ортиқ тўкилган пахта териб олдик. Бу шуни кўрсатадики, бригада бошлиғининг эътиборсизлиги сабабли бир гектар ерда камида 40-50 килограмм пахта тупроққа қоришиб ётибди.

Тома-тома кўл бўлар дейдилар, граммлардан тонналар ҳосил бўлади. Колхоз раҳбарлари буни ҳеч қачон унутмасликлари керак. Улар пахта нобудгарчилигига қарши зарур тадбирлар белгилаб, йўл қўйилаётган камчиликларни тезда бартараф қилиш учун курашишлари лозим.

Х. ХАМИДОВ.

Умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшамиз

Колхоз правлениеси, бошланғич партия ташкилоти ўтган йили мени янги ўзлаштирилган ерга бригада бошлиғи қилиб тайинлади. Бизнинг олдимизда пахтадан юқори ҳосил етиштириб, ишончни оқлашдек муҳим вазифа туради. Бригадамиз аъзолари биринчи йил гектаридан 32 центнердан ҳосил топширишга муваффақ бўлдилар. Тажриба янги ўзлаштирилган ерлардан ҳам мунтазам юқори ҳосил олиш мумкинлигини кўрсатди.

Биз бу йил экин майдонини яна кенгайтириб — 94,5 гектар ерга чигит экдик. Бригадамиз аъзолари юқори ҳосил етиштириш мақсадида умумхалқ мусобақасига қўшилиб гектаридан 31,5 ўрнига 37 центнердан ҳосил етиштиришга қарор қилдилар.

Ҳосилни оширишда мавжуд имкониятлардан тўла фойдаландик. Агротехниканинг янги усулини дадиллик билан жорий қилиш яхши натижа берди. Пахтачиликда энг кўп меҳнат талаб қиладиган ишлар машиналаштирилди, чигит торқа-торлаб экилди, ғўза квадрат-уялаб жойлаштирилди.

Бу йилги об-ҳавонинг ноқулай келиши ишни бирмунча мураккаблаштирди. Ғўзалар ривожланишда анча кечикди. Биз август ойида астойдил меҳнат қилиб ғўзани агротехника талабларига мувофиқ сифатли парвариш қилиб ривожланиш ҳамда ҳосил олишда паст бўлган ғўзаларни сифатли парвариш қилдик. Минерал ва маҳаллий ўғитлардан тўла фойдаланиб, ернинг шароитига қараб ғўза озиқлантирилди, қондириб суғорилиб, тобида трактор билан культивация қилинди.

Бригадамиз пахта ҳосилдорлигини йилдан-йилга оширмоқда. Масалан, ўтган йили гектаридан олинадиган ҳосилни 8 центнерга кўпайтирган бўлсак, бу йил қарийб 9 центнерга оширилди. Шундай қилиб биз гектаридан ҳозиргача 35 центнердан пахта топшириб, планни колхозда биринчи бўлиб ортиғи билан адо этдик.

Бригаданинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Абдумалик Шерматов бошлиқ звено аъзолари ҳосилни оширишда катта муваффақиятга эришдилар, 44 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36 центнердан ошириб пахта топширилди. Звено аъзолари яна гектаридан 4 центнердан пахта топшириб қишлоқ хўжалик йилини гектаридан 40 центнердан пахта топшириш билан якунлашга қарор қилдилар. Ўртоқ Бойқўзиев бошлиқ звено аъзолари ҳам гектаридан камида 40 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олдилар.

Далада ҳали ҳосил кўп. Гектаридан 40 центнердан пахта топшириб социалистик мажбуриятимизни сўзсиз бажарамиз. Барча куч ҳосилни тез фурсатда йиғиб-териб олишга сафарбар этилган. СССР Олий Советининг юбилей сессиясининг Мурожаати ҳаммамизни янги ғалабаларга илҳомлантирди. Қолган ҳосилни йиғиб-териб олишни конвейер усулида уюштирдик. Ҳосили териб олинган ерлар ғўзапоядан тозаланмоқда. Биз об-ҳавонинг ноқулай келганлиги натижасида вужудга келган қийинчиликларни унумли меҳнат қилиш билан енгамиз, ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғиб-териб давлатга топшириш билан умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшамиз.

А. СУЛТОНОВ,

Янгийўл районидаги Ворошилов номли колхознинг бригада бошлиғи.

Кўсак териш қизитиб юборилди

Ҳозирга қадар 475 гектар ернинг ҳар гектаридан 24 центнердан пахта топширган Бўка районидаги Хрушчев номли колхоз аъзолари йиллик пахта тайёрлаш планини бажариш учун курашмоқдалар. Колхознинг илғор бригада ва звенолари давлат планини муддатидан илгари адо этганликлари тўғрисида биринкетин рапорт бераётирлар. Жумладан Абдулла Каримов бошлиқ бригада 45 гектар ернинг ҳар гектаридан 27 центнердан пахта топшириб мусобақада ютиб чиқди. Бу илғор бригада аъзолари ҳар гектар ердан яна 5 центнердан пахта топшириш учун курашмоқдалар.

Шу кунга қадар хирмонга 27 тонна пахта топширган машҳур теримчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саодат Гулаҳмедова бошлиқ звено аъзолари ҳам 15 гектар ернинг ҳар гектаридан 33 центнердан «оқ олтин» йиғиб олиб катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Колхоз аъзолари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан даладаги қолган ҳосилни сира нобуд қилмай териб олиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Бу ерда кўсак териш ишлари оммавий равишда қизитиб юборилди. 8-9 тоннадан ошириб пахта терган кўп минг килограммчи теримчилардан Нафиса Мирсолиева, Гулсара Раимова ўртоқлар шу кунларда 90 — 100 килограммдан кўсак термоқдалар.

Райондаги Тимирязев номли колхозда ҳам кўплаб кўсак терилаётир. Бу ҳар иккала колхозда 8 та кўсак чувиш машинаси икки сменада ишлаб турибди, улар ёрдами билан кунига йиллик планнинг 1,5-2 проценти миқдорида пахта тайёрланаётир.

Ж. СУЛТОНОВ.

Қолган ҳосилни тезроқ йиғиб олиш учун

Сирдарё районидаги «XVIII партконференция» колхозининг аъзолари ҳар гектар ердан 27,4 центнердан пахта топшириб, планни муваффақиятли бажардилар. Ш. Пўлатбоев, М. Аширматов, Х. Одилов ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари гектаридан 31-35 центнердан пахта топшириб, мажбуриятни ҳам ортиғи билан адо этдилар.

Пахта тайёрлаш давлат планининг муваффақиятли бажарилишида кўпминг килограммчи теримчилар М. Абдуллаев, Қ. Қорабоев, К. Арабов сингари ўртоқларнинг хизмати катта бўлди. Ҳозирга қадар хирмонга 10-12 тоннадан ортиқ пахта топширган бу илғор теримчилар кўсак теришда ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар.

Колхоз аъзолари далада қолган ҳосилни чамалаб давлатга қўшимча равишда яна 700 тонна «оқ олтин» топшириш юзасидан олган мажбуриятларини ҳам шараф билан бажариш учун курашмоқдалар.

Колхозда келгуси йил мўл ҳосили учун тайёргарлик ишлари ҳам қизитиб юборилди. 2-МТС механизаторларидан Кутепов бошлиқ трактор бригадасининг аъзолари ҳосилдан бўшаган майдонларни пешма-пеш шудгор қилишга киришдилар.

С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

ИҚТИСОДИЙ ТЕМАДА

Тошкент иқтисодий районининг электрлаштирилиши

Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар чоризмнинг қолоқ колонияси ҳисобланган Ўзбекистон иқтисодий, маданий ва социал тараққиётдан жуда орқада қолган эди. Хўжаликнинг бошқа тармоқлари сингари энергетика ҳам бу ерда ривожлантирилмаган эди. Электр қуввати жуда чекланган миқдорда қўлланиларди.

Туркистон ўлкасининг маркази бўлган Тошкент шаҳрида иккита кичкина электростанция мавжуд эди. Улар ҳаммаси бўлиб 356 киловатт-соат электр қуввати ҳосил қилар эди. Бу станциялар шаҳарнинг марказий қисмидаги бир неча квартал хонадонларини ёритишга хизмат қиларди, холос.

1912 йил Бельгия акционер жамияти Тошкент шаҳрида электр трамвай юргизиш тўғрисида шартнома тузиб, тўрт маршрутда тор изли трамвай юргиза бошлади. Бунинг учун бельгияликлар доимий ток чиқариб турадиган трамвай дизель электростанцияси қурдилар. Кейинчалик Бельгия акционер жамияти умуман шаҳарни электр билан таъминлаш юзасидан бир қанча ишлар қилди. Айни вақтда шаҳар бошқармаси янги шаҳарни ва эски шаҳарнинг марказий қисмини электрлаштириш мақсадида шаҳар электростанцияси қуриш тўғрисида қарор қабул қилди. 1915 йили шаҳар электростанцияси қуриш юзасидан 2 та лойиҳа тузилди. Бироқ уларнинг биттаси ҳам амалга оширилмай қолиб кетди.

Октябрь революциясидан сўнг Коммунистик партия ва ёш Совет давлати олдида мамлакатнинг иқтисодий ҳаётини тиклаш вазифаси турган эди. Бунинг учун энергетика саноатини зўр бериб ривожлантириш талаб қилинар эди. 1920 йил декабрида машҳур ГОЭЛРО плани қабул қилинди. Бу планда мамлакатимизни бир неча йиллар мобайнида электрлаштириш режалари чизиб берилганди.

Ёш Туркистон республикасининг граждан уруши ва чет эл интервенцияси йилларида катта қийинчиликларга учраганлиги туфайли бу ерда, жумладан Тошкент иқтисодий районида халқ хўжалигини ўша пайтларда тез ривожлантириш мумкин бўлмади. 1922 йили «Ташгострам» (Тошкент давлат трамвай) трести трамвай электростанциясини ва иккита ёритиш блокстанциясини ташкилий жиҳатдан бирлаштириш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу учала станция умумий қувватининг 50 проценти миқдорида электр токи ишлаб чиқарар эди. Чунки станциялардаги двигателлар ва бошқа аппаратлар жуда эскириб кетган бўлиб, улар тез-тез ишдан чиқиб турарди. «Ташгострам» ходимлари шаҳар энергетика базасини ташкил этиш ва уни ривожлантириш мақсадида янги электростанция қуришни бошлашда ташаббускорлик кўрсатдилар.

ГОЭЛРО планини тузишда кўзда тутиш учун юборилган материалларда Тошкент маъмурий-иқтисодий районида қурилиши мўлжалланган гидроэлектростанциялар лойиҳалари ҳам бор эди. «Ташгострам» трести ва «Туркмануфактура» бу лойиҳаларни пухта ўрганиб чиқдилар. Лойиҳаларда Троицкое қишлоғи ёнида, Салор каналининг бошида, Зах ва Бўзсув каналларида гидроэлектростанциялар қуриш белгиланган эди. Бу объектларда «Ташгострам» трести ходимларининг ташаббуси билан қурилиш ишлари бошланиб кетди.

1924 йилда тузилган комиссия Бўзсув ГЭС иншоотини тиклашнинг асосий вариантини тасдиқлади. Тошкент иқтисодий районидаги бу биринчи гидроэлектростанция жуда тез қурилди ва 1926 йил 1 майда ишга туширилди. ГЭС қурилиши билан бир вақтда 6 киловольтли Тошкент электр тармоғи барпо қилинди. Бу билан шаҳарни марказлаштирилган усулда электр қуввати билан таъминлашга асос солинди. Бўзсув ГЭСи Бўзсув ирригацион каналида биринчи район гидроэлектростанцияси бўлди.

Орадан бир неча йил ўтгач, йилига 4 минг киловатт-соат электр қуввати берадиган Бўзсув ГЭСи ҳам эҳтиёжни қондира олмай қолди. Яна янги электростанциялар қуриш жуда зарур бўлиб қолди.

Ўша пайтда Ўзбекистонда гидроэлектротехникани тараққий эттириш керакми ёки ёқилғи электростанциялари қуриш қулайми деган темада кенг дискуссия бўлди. Муҳокамага тақдим этилган лойиҳалар ана шу нуқтаи назардан актив муҳокама қилинди. Дискуссия натижасида сув энергиясидан фойдаланиш ҳар томонлама қулай ва фойдали деган хулосага келинди. Йилига 13,2 минг киловатт-соат электр қуввати ҳосил қиладиган Қодирия гидроэлектростанцияси қурилиши бошланди. Бу иншоот 1933 йилда ишга туширилди.

Республикада индустрия иншоотларининг тез суръатлар билан қурилиши ва саноат тармоқларининг тобора кенгаябориши бу ерда энергетикани ҳар қачонгидан ҳам тез юксалтиришни талаб этарди. Тошкент тўқимачилик комбинатининг ва бир қанча машинасозлик ҳамда металл ишлаш заводларининг қурилиши, Чирчиқ шаҳрида бир қанча оғир индустрия корхоналарининг барпо этилиши натижасида Қодирия станцияси ҳам кифоя қилмай қолди. Шундан кейин 1936 йилда Бўржар ГЭСи, 1938 йилда Тошкент тўқимачилик комбинати ёқилғи электростанциясининг биринчи навбат қурилиши тугалланди. Бўзсув каналида Қодирия, Бўржар ва Бўзсув ГЭСларининг қурилиши мазкур сув трактида гидроэлектростанциялар каскади барпо этиш учун база яратди.

Бўржар ва Тошкент ёқилғи электроцентрали қурилиши давом этаётган пайтда Товоқсой ва Комсомольск ГЭСлари қурилиши ҳам бошланди. Бу икки йирик иншоот қуриб битказилгач, Чирчиқ шаҳар корхоналарини электр қуввати билан таъминлаш бирмунча яхшиланди.

Улуғ Ватан уруши йилларида мамлакатимизнинг марказий саноат районларидаги бир қанча йирик корхоналарнинг республикамизга, асосан Тошкент области шаҳарларига кўчириб келтирилиши ва бу ерда бир қанча янги корхоналар қурилиши электр қуввати ҳосил қилишни янада кўпайтиришни талаб этди. Бўзсув каналида бир вақтнинг ўзида бир неча электростанциялар қурила бошланди. 1943 йилда Оқтепа, 1-Оққовоқ ва Қибрай ГЭСлари, 1944 йилда эса Салор ҳамда 1-Қуйи Бўзсув ГЭСлари фойдаланишга топширилди. 1-Оққовоқ ГЭСи ишга туширилгач, Чирчиқ гидроэлектростанциялари каскади Бўзсув сув трактида қурилган ГЭСлар каскади билан туташтирилди ва натижада ягона Чирчиқ-Бўзсув ГЭСлари каскади вужудга келтирилди.

Урушдан кейин Чирчиқ-Бўзсув сув-энергетика трактида яна 2-Оққовоқ ГЭСи, 4-Қуйи Бўзсув ГЭСи, Шайҳантоҳур ГЭСи қурилди ҳамда 1-Оққовоқ, Комсомольск ва Товоқсой ГЭСларига янги агрегатлар ўрнатилиб, уларнинг қуввати анча оширилди. Ҳозирги пайтда Чирчиқ-Бўзсув сув-энергетика трактида 16 та ГЭС ишлаб турибди. Улар ҳаммаси бўлиб бирнеча юз минг киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқармоқдалар ва Тошкент иқтисодий районига ҳар йили бирнеча юз миллион киловатт-соат ток бермоқда.

1948 йилга қадар Сирдарё сувидан фақат суғориш ишларида фойдаланилар эди. Уруш йилларида қурила бошланган Фарҳод гидроэлектростанцияси бу дарёда қурилган биринчи иншоот бўлди. Тошкент энерго системасининг бу энг йирик станцияси 1948 йилда ишга туширилди. 1952 йилда эса Сирдарёнинг иккинчи гигант иншооти — Қайроққум ГЭСи қурилиши бошланди. Ўтган йили бу объектнинг биринчи навбат қурилиши битказилди ва ҳозирда станциянинг 4 та агрегати саноатга ток бермоқда. Йил охиригача қолганлари ҳам саноат токини беради.

Тошкент иқтисодий районида юқоридаги электростанцияларнинг қурилиши билан Тошкент, Чирчиқ, Янгийўл, Бекобод, Олмалиқ, Оҳангарон шаҳарларини ҳамда областимизга чегарадош бўлган Тожикистон ва Қозоғистон республикаларининг бир қанча шаҳар ҳамда районларини электр қуввати билан таъминлаш кескин даражада ортди. Қудратли энергетика базасининг вужудга келтирилиши халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларини, биринчи навбатда оғир саноатни тез суръатлар билан юксалтиришга асос бўлди. Агар 1913 йили бутун Ўзбекистон территориясида йилига 3,3 миллион киловатт-соат электр қуввати ҳосил қилинган бўлса, ҳозирги пайтда Тошкент иқтисодий районининг ўзида ундан бирнеча юз марта кўп электр қуввати ҳосил қилинаётир.

Областимизда кўплаб электростанциялар барпо этилиши мавжуд сув ресурсларидан энергетика ва ирригация мақсадларида комплекс фойдаланиш имкониятини яратди. Янги гидроэлектростанциялар қурилган жой атрофида жуда катта майдондаги ерларни суғориш таъминланди. Фақат Фарҳод ва Қайроққум ГЭСларининг ўзи бир неча юз минг гектар суғорилмайдиган ерларга сув чиқариш имкониятини берди.

Тошкент иқтисодий районида энергетика саноати кенг миқёсда ривожланганлигига қарамай, ҳозирги пайтда кўп корхоналарга электр қуввати етишмаётир, электр қуввати ҳосил қилиш иқтисодий район халқ хўжалигининг ўсиш суръатидан ҳамон орқада қолаётир. Чирчиқ ва Сирдарё сувларининг гоҳ кўпайиб, гоҳ озайиб туриши бу дарёларда қурилган электростанцияларнинг бир меёрда ишлашини қийинлаштириб қўяётир.

Табиий шароит билан боғлиқ бўлган мана шундай етишмовчиликларнинг олдини олиш ва электр қуввати ишлаб чиқаришни кескин даражада кўпайтириш мақсадида Оҳангаронда гигант ёқилғи электростанцияси қурилаётир. Унинг биринчи агрегати ҳозир ишламоқда. Шу йилнинг охиригача бу иншоотнинг иккинчи агрегати ҳам саноат токини беради. ГРЭСнинг қолган агрегатларини имкони борича тезроқ ишга тушириш — станция қурувчиларининг буюк ватанпарварлик бурчидир.

Чорвоқ, Хўжакент ва Ғазалкент гидроэлектростанцияларидан иборат Чорвоқ ГЭС каскади қурилишини бошлаш ҳам кечиктириб бўлмайдиган вазифадир. Бу иншоотнинг плотинаси қурилгач, жуда катта сув омбори вужудга келади ва натижада Чирчиқ-Бўзсув трактидаги гидроэлектростанцияларнинг дарё суви камайиб қолган пайтда ҳам бир меёрда ишлашларига имкон беради.

Мирзачўлнинг ўзлаштирилмаган жуда катта территориясидаги ерларини суғориш ва ўзлаштириш муносабати билан бу ерда қуриладиган саноат корхоналарини, транспорт иншоотларини, колхоз, совхоз ва МТСларни ҳамда шаҳар ва қишлоқ аҳолисини электр қуввати билан таъминлаш мақсадида йирик Мирзачўл ГЭСи қурилиши планлаштирилган. Бу иншоот Киров каналининг Сирдарёга қўшиладиган жойида қурилади. Бундан ташқари, Чордара сув омбори қурилиши билан биргаликда Чордара ГЭСи ҳам барпо этилади. Бу икки электростанция қуриб битказилгач, Сирдарёнинг гидроресурсларидан комплекс равишда фойдаланиладиган бўлади. Кўплаб саноат токи ишлаб чиқарадиган бу икки ГЭС йил давомида бир меёрда ишлайди.

Янги электростанциялар қуриш билан бирга, электр тармоқлари қурилишини ҳам ривожлантириш муҳим вазифадир. Ҳозирги пайтда тармоқ қурилиши энергетика қувватларини ошириш суръатидан орқада қолаётир. Электр тармоқларида бефойда йўқотилаётган энергияни кескин даражада камайтиришнинг асосий йўли тармоқларни реконструкция қилишдир. Ҳозирги пайтда электр тармоқларида жуда кўп энергия беҳуда йўқотилаётир.

Тошкент ва Фарғона энергосистемаларини бир-бири билан бирлаштириш мазкур системаларда энергия ресурсларидан рационал фойдаланиш имкониятини беради. Шунинг учун бу ишни тезроқ амалга ошириш зарур.

Электростанциялардаги мавжуд ускуналар қувватидан максимал даражада фойдаланиш, агрегатларни ремонтлараро ишлаш муддатини узайтириш ва ремонт ишларини тезлаштириш, аварияларни кескин даражада камайтириш — электр қуввати ҳосил қилишни кўпайтиришнинг энг асосий резервларидир.

Ишонч билан айтиш мумкинки, Тошкент иқтисодий районининг энергетиклари ва электростанция қурувчилари халқ хўжалигини электрлаштириш ишини тез суръатлар билан ривожлантириш учун курашда бундан буён ҳам сабот-матонат билан ишлайдилар ва меҳнатда қаҳрамонлик намуналарини кўрсатадилар.

Н. ОРАЛЬСКИЙ,

«Ташэнерго» инженери.

СОВЕТ ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПРАГАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ПРАГА, 20 ноябрь. (ТАСС). Чехословакия Республикасининг президенти Антонин Запотоцкийни дафн этишда қатнашган Совет ҳукумат делегацияси: СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси К. Е. Ворошилов (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси Н. Г. Игнатов, Совет Иттифоқи Маршали И. С. Конев, Украина ССР Олий Совети Президиумининг раиси, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат Д. С. Коротченко бугун Прагадан ватанга махсус поездда жўнаб кетдилар.

Праганинг Марказий вокзалида меҳмонларни Чехословакия Республикасининг президенти Антонин Новотний, Ҳукумат раиси В. Широкий, Ҳукумат раисининг ўринбосарлари Я. Доланский, В. Копецкий, Л. Янковцова, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретарлари И. Гендрих, О. Черник, Б. Келер, В. Крутина, Миллат мажлисининг раиси З. Фирлингер, ички ишлар министри Р. Барак, министрлар, Миллий фронт ташкилотларининг раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари, Прагадаги элчихона ва миссияларнинг бошлиқлари кузатиб қолдилар.

Вокзал перронида фахрий қоровул саф тортиб турди, Совет Иттифоқи ва Чехословакия Республикаси давлат гимнлари ижро этилди.

Совет ҳукумат делегациясининг аъзолари партия ва ҳукумат раҳбарлари билан, дипломатик корпус аъзолари билан ва шу ерда ҳозир бўлган ҳамма кишилар билан самимий хайрлашиб, ватанга жўнаб кетдилар.

ЯДРО ТАДҚИҚОТЛАРИ БИРЛАШГАН ИНСТИТУТИ ИЛМИЙ КЕНГАШИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИ

ДУБНА шаҳри. (Москва области), 20 ноябрь. (ТАСС). Бугун Ядро тадқиқотлари бирлашган институти илмий кенгашининг III сессияси ўз ишини бошлади. Сессия бу халқаро тадқиқот марказининг илмий фаолиятини белгилаб берадиган энг муҳим масалаларни қараб чиқади.

Сессия ишларида Болгария Фанлар академиясининг вице-президенти, Софиядаги физика институтининг директори Георги Наджаков, Венгрия Халқ Республикаси Фанлар академияси президиумининг аъзоси, Будапешт университетининг профессори Карой Новобацкий, Германия Демократик Республикаси ядро физикаси Марказий институтининг директори Гейнц Барвих, физика-математика фанлари доктори, Хитой Фанлар академияси физика институти директорининг ўринбосари профессор Ван Ган-чан, Пхеньяндаги Ким Ир Сен номли университетнинг проректори Ким Хен Бон, Мўғулистон Халқ Республикаси Фанлар комитетининг ҳақиқий аъзоси Намсарайн Содном, Польша Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси Леопольд Инфельд, Бухарестдаги атом физикаси институтининг директори, Руминия Халқ Республикаси Фанлар академиясининг аъзоси Хория Хулубей, академик И. Е. Тамм (СССР), Чехословакия Фанлар академияси ядро физикаси институтининг директори Честмир Шимане ва бошқалар, жамъи 33 вакил қатнашмоқда.

Бирлашган институтнинг директори профессор Д. И. Блохинцев сессияни очиб, атоқли давлат арбоби ва институтнинг катта дўсти, Чехословакия Республикаси президенти Антонин Запотоцкийнинг хотирасини эсга олишни таклиф этди.

Кун тартиби тасдиқлангандан кейин илмий кенгаш ишга киришди. Институтга қарашли икки энг йирик лабораториянинг 1957 йилдаги ишлари тўғрисида ҳамда уларнинг 1958 йилги иш планлари тўғрисида докладлар тингланди. Профессор В. И. Векслер ўзи раҳбарлик қилаётган юқори энергиялар лабораториясининг иши ҳақида ахборот берди. Ядро проблемалари лабораториясининг ишлари тўғрисида шу лаборатория директори В. П. Джелепов ахборот берди.

Сессия иш олиб борадиган келгуси кунларда бошқа лабораторияларнинг фаолияти тўғрисида, янги объектлар қурилишининг бориши, институтнинг халқаро алоқалари тўғрисидаги ҳисоботлар қараб чиқилади. Институтда бажарилган энг муҳим илмий ишлар ҳақида докладлар қилинади.

ЕР СУНЪИЙ ЙЎЛДОШЛАРИНИНГ ҲАРАКАТИ ТЎҒРИСИДА

Ернинг иккинчи сунъий йўлдоши 21 ноябрь эрталаб соат 6 га қадар Ер атрофини 250 марта айланиб чиқди. Ернинг биринчи сунъий йўлдоши шу вақтга қадар Ер атрофини 713 марта ва уни учирган ракета 719 марта айланиб чиқди.

Ҳаво очиқ бўлганда Ернинг иккинчи сунъий йўлдошини қуёш чиқиши олдидан шимолий кенгликнинг 61 градусидан 65 градусигача ҳамда қуёш ботгандан кейин жанубий кенгликнинг 37 градусидан 61 градусигача оддий кўз билан кўриш мумкин.

Биринчи йўлдошни учирган ракетани қуёш ботгандан кейин шимолий кенгликнинг 50 градусидан 63 градусигача ҳамда қуёш чиқиши олдидан жанубий кенгликнинг 43 градусидан 65 градусигача кўриш мумкин.

Биринчи йўлдошни учирган ракета 21 ноябрь соат 17-23 минутда Москвадан шарқда ғарби-шимолий томондан шарқи-жанубий томонга учиб ўтади. (ТАСС).

ХАЛҚАРО ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

ПРАГА, 20 ноябрь. (ТАСС). Марксизм-ленинизм институтларининг ҳамда коммунистик ва ишчи партиялар тарихини ўрганиш комиссияларининг бугун Прагада икки кундан бери илмий конференцияси давом қилмоқда. Конференцияда Албания, Болгария, Хитой Халқ Республикаси, Франция, Италия, Корея Халқ-Демократик Республикаси, Венгрия, Мўғулистон Халқ Республикаси, Руминия, Совет Иттифоқи, Чехословакия, Австрия, Польша ва Германия Демократик Республикасининг делегациялари қатнашмоқда.

СОВЕТ-ВЕНГРИЯ МАДАНИЙ ҲАМКОРЛИГИ

БУДАПЕШТ, 20 ноябрь (ТАСС). Будапештда Совет ва Венгрия кино ходимлари делегациялари ўртасида олиб борилган музокаралар натижасида яқин вақт ичида биргаликда уч фильмни тайёрлаш тўғрисида битимга эришилди. Фильмларнинг бири венгер ёзувчиси Матэ Залканинг ҳаётига бағишланади. Иккинчи фильм Бела Иллешнинг «Карпат ропсодияси» романи экранлаштирилади. Биринчи фильмни 1958 йилда суратга ола бошлаш мўлжалланади. Венгер ёзувчиси Тибор Барабаш ва украин ёзувчиси Савва Голованивский бу фильм учун сценарий ёзмоқдалар.

Пинонинг Вашингтондаги музокаралари

ВАШИНГТОН, 20 ноябрь. (ТАСС). Франция ташқи ишлар министри Пино кеча АҚШ давлат секретари Даллес билан уч соат суҳбатлашди.

Давлат департаментидаги кенгашдан кейин Пино мухбирларга, Даллес билан бўлган учрашувда бир қанча проблемалар, шу жумладан, Американинг Тунисга қурол етказиб бераётганлиги билан ва айниқса НАТО кенгашининг декабрда бўладиган сессиясига тайёрланиш билан боғлиқ бўлган масалалар муҳокама қилинди, деб айтди.

Пино мухбирларга, Даллес билан бўлган учрашувда Америка ва Англиянинг Тунисга қурол етказиб бераётганлиги Францияни «жиддий ташвишга солганлигини» айниқса уқтириб ўтдим, деди.

Ассошиэйтед Пресс агентлигининг дипломатик обзорчиси Хайтауэр бу учрашувни шарҳлаб, Даллес билан Пино давлат департаментида уч соат кенгашган бўлсалар ҳам, «Атлантик иттифоқнинг орасини бузаётган кескин низоъни бартараф қилолмадилар» деб ёзади.

Франция Ғарбий Германия армиясига самолетлар етказиб бермоқда

ПАРИЖ, 20 ноябрь (ТАСС). Бугун Париждаги Ле Бурже аэродромида «Шимол самолетсозлик миллий ширкати» Ғарбий Германия ҳарбий-ҳаво кучлари вакилларига «НОР-2501» типидаги яна иккита транспорт самолетини топширдилар. Шу вақтгача 12 та шу хилдаги самолет топширилган эди. «Шимол самолетсозлик миллий ширкати» Ғарбий Германияга яна 11 та шу хилдаги самолет етказиб беради.

Тунис президентининг Марокашга сафари

ПАРИЖ, 20 ноябрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг хабарига кўра, Тунис президенти Ҳабиб Бургиба бугун шоҳ Муҳаммад билан музокаралар олиб бормоқ учун Марокашга жўнаб кетган.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XII сессияси

19 ноябрдаги кундузги ялпи мажлис

НЬЮ-ЙОРК, 20 ноябрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қуролсизланиш комиссиясининг составини кенгайтириш тўғрисидаги резолюциялар проектларини муҳокама қилаётган Бош Ассамблеянинг кеча кундузги ялпи мажлисида Белоруссия ССР делегациясининг бошлиғи К. В. Киселев биринчи бўлиб сўзга чиқди.

Қуролсизланиш комиссиясининг ўн йилдан бери қилиб келаётган ишлари ва бу комиссия кичик комитетининг тўрт йилдан бери қилиб келаётган ишлари, — деди у, — ҳеч қандай фойда келтирмади ва қуролсизланиш проблемасини бир қадам ҳам олға силжитмади. АҚШ ва Англия қуролсизланиш масаласида ҳеч қандай битимга келишга йўл қўймасликка интилаётганликлари натижасида бу проблемани муҳокама қилиш боши берк кўчага кириб қолди.

Белоруссия делегати совет делегациясининг қуролсизланиш билан шуғулланадиган доимий комиссия тузиш тўғрисидаги таклифини қувватлаб чиқди. Олти мамлакатнинг резолюция проектига келганда, — деди Киселев, — бу резолюция қуролсизланиш проблемасини ҳал қилиш вазифаларига жавоб бермайди, чунки бундай резолюция қабул қилинган тақдирда ҳам, у Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қуролсизланиш комитетидаги аҳволни ўзгартирмаган бўлур эди. Бунинг сабаби шуки, комиссия аъзоларининг кўпчилиги ҳар хил ҳарбий агрессив блоклар ва иттифоқларнинг аъзоларидир.

К. В. Киселев «олтилар» резолюцияси проектига Албания томонидан киритилган тузатиш комиссия составини яхшилайди ва уни қуролсизланиш проблемаларини ҳал қилиш билан муваффақиятлироқ шуғуллана оладиган органга айлантириш мақсадини ўз олдига қўяди, деб бу тузатишни қувватлаб гапирди.

Болгария делегати Тарабанов Совет Иттифоқининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролсизланиш билан шуғулланадиган доимий комиссиясини тузиш тўғрисидаги таклифини қувватлади. У совет таклифига қарши чиқаётган Ғарб давлатларининг важлари асоссиз эканлигини кўрсатиб берди ва бу важлар Ғарб давлатларининг жаҳон жамоатчилигидан қўрқаётганликларини ҳамда қуролсизланиш масалаларига жиддий қарашни истамаётганликларини исботлайди, холос, деб уқтириб ўтди. Тарабанов, Болгария делегацияси «олтилар» резолюцияси проектига Албания киритган тузатиш қабул қилинган тақдирдагина бу резолюция проектини ёқлаб овоз бериши мумкин, деди. Аммо, шу тузатиш киритилган тақдирда ҳам, — деди Тарабанов, — резолюция кўнгилдагидек бўлиб қолмайди.

Польша делегати Виневич ҳам совет таклифини қувватлаб гапирди. Польша делегацияси, — деди у, — совет таклифини қувватлаш билан бирга, барча мамлакатлар учун мақбул бўладиган ҳар қандай составда комиссия тузиш мумкин деган фикрни қувватлашни лозим деб ҳисоблайди. Агар «олтилар» резолюциясига Албания киритган тузатиш қабул қилинадиган бўлса, ҳаммага мақбул бўладиган мана шундай қарорга келиш мумкин бўлур эди.

Комиссиянинг состави бир овоздан тасдиқланмаса, — деди Польша делегати, — бундай комиссия ишга кириша олмаган бўлур эди. Шу сабабли, гарчи «олтилар» резолюцияси проектида Польша кандидатураси комиссия аъзолигига таклиф қилинган бўлса ҳам, Польша бундай комиссиянинг ишида қатнаша олмайди.

Афғонистон делегати қуролсизланишга доир ҳамма масалаларни, шу жумладан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролсизланиш билан шуғулланадиган ҳамма органлари состави масаласини ҳал этишда бир овоздан қарор қабул қилишнинг муҳимлигини уқтириб ўтди.

Япония ва Непал делегатлари Албания киритган тузатишга қарши чиқдилар.

Сурия вакили Зайнитдин дедики, доимий комиссия тўғрисидаги совет таклифи реалистик таклифдир, лекин бу таклиф комиссияда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси бўлган ҳамма мамлакатлар вакиллари қатнашуви лозимлигини кўзда тутганлиги, бир қанча делегациялар эса бу таклифга қарши чиқаётганликлари сабабли, Сурия делегацияси бу таклиф овозга қўйилган вақтда бетараф бўлиб қолади. Зайнитдин «олтилар» резолюцияси проектига Албания киритган тузатишни қувватлади.

Чехословакия делегати Носек уқтириб айтдики, совет проектида таклиф қилинаётганидек доимий комиссия тузиш қуролсизланиш тўғрисида битимга келиш йўлида янгидан куч ва ғайрат сарф қилмоқ учун йўл очиб берган бўлур эди. Носек, «олтилар» резолюциясини қабул қилиш аҳволни ўзгартирмас эди, чунки бу тақдирда бир ҳарбий гуруҳга мансуб бўлган мамлакатлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролсизланиш билан шуғулланадиган органида кўпчилик бўлиб қолур эдилар, деди. Шу сабабли,— деди у, — Чехословакия делегацияси бу резолюцияга қарши овоз беради ва агар Албания киритган тузатиш қабул қилинмаса, бундай комиссияда қатнашмайди, деди.

Украина ССР вакили В. П. Козаченко уқтириб айтдики, қуролсизланиш масаласига доир музокараларнинг давом этиши учун бу музокараларни самарали қилишга қодир бўлган янги ташкилий формаларни киритиш ва топиш зарур. Бу ҳаётий муҳим проблема билан шуғулланадиган органда ҳамма мамлакатларнинг вакиллари бўлиши керак. Совет Иттифоқининг қуролсизланиш масаласи билан шуғулланадиган доимий комиссия тузиш тўғрисидаги резолюция проекти худди ана шу мақсадга жавоб беради.

Украина делегациясининг шу проектга киритган тузатишида, — деди Козаченко, — давлатларнинг Бош Ассамблеянинг XII сессиясига тақдим этилган ҳамма таклифлари қуролсиланиш масаласи билан шуғулланадиган доимий комиссия қарамоғига топширилиши лозимлиги кўрсатиб ўтилади. Бу тузатиш мазкур комиссия ишининг қандай йўлдан бориши лозимлигини умумий тарзда белгилаб беради. Совет Иттифоқи таклифига қарши чиқувчилар, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳамма аъзоларидан вакил олиниб тузилган комиссия ҳаддан ташқари катталашиб кетади, деб айтмоқдалар. Уларнинг бу эътирози ўринсиздир. Биз, — деди Украина ССР вакили, — шуни назарда тутишимиз керакки, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳамма аъзолари комиссияда иштирок қилиши ва шу билан бирга бу комиссиянинг иш методларини ўзгартириш ҳар бир давлатнинг қуролсизланиш учун курашдаги ролини кучайтиради, катта кўпчиликнинг буюк давлатларга таъсир ўтказиш даражасини кучайтиради. Буюк давлатларнинг баъзилари, масалан АҚШ, Англия ташқи сиёсатда агрессив йўл ўтказиб келаётган бир вазиятда буюк давлатларнинг яхши ниятига кўз тутиб ўтира бериш, бизнинг хоҳишимиздан қатъи назар, ҳозирги шароитда уруш хавфини кучайтиришга объектив равишда ёрдам бериши мумкин, холос.

Украина ССР вакили яна шуни ҳам айтиб ўтдики, агар Албания киритган тузатиш қабул қилинган тақдирдагина, Украина делегацияси Канада, Япония, ва бошқа мамлакатларнинг резолюциясини ёқлаб овоз беради.

Австрия делегати, Албания киритган тузатишда Австрия ҳам комиссияга аъзо бўлиб кирсин, деб таклиф қилинади, аммо бу тузатишни ҳамма мамлакатлар ва, жумладан, тўрт буюк давлат қувватлаган тақдирдагина, Австрия шу комиссияга аъзо бўлиб киришга рози бўлади, деди.

Руминия вакили Магеру ҳам Албания киритган тузатишни қувватлаб чиқди.

Франция делегати Мок масалани чалкаштириб, Совет Иттифоқи Ассамблеяга ўз айтганини қилдиришга уринаётир, деб даъво қилди. Қуролсизланишга доир ўз резолюциясини кечагина ўтказиб, бу билан ўз фикрини бошқаларга зўрлаб қабул қилдирган Ғарб давлатлари вакилининг бу даъвоси жуда ғалати бўлиб туюлди.

Югославия вакили Прица дедики, Югославия делегацияси комиссия составини кенгайтириш тўғрисидаги музокараларда қатнашиб, «олтилар» таклифини тузувчилардан бири бўлган эди, лекин Югославия делегацияси бу таклиф ҳамма учун мақбул бўладиган қарор қабул қилмоқ учун асос бўлур, деган ният билан шундай қилган эди. Прица бу таклиф томонлардан бирига мақбул бўлмай қолганлиги учун ўзининг афсусланганлигини билдирди ва Югославия делегацияси «олтилар» резолюцияси проектини тузувчилардан бири бўлишдан воз кечади, бу масала устида бундан кейин бўладиган музокараларда қатнашмайди ва овоз беришда иштирок қилмайди, деб айтди.

Югославия делегатининг нутқидан кейин резолюциялар овозга қўйилди. СССРнинг доимий комиссия тузиш тўғрисидаги резолюция проекти 46 овоз билан рад қилинди. 9 делегация (Албания, Белоруссия ССР, Болгария, Чехословакия, Польша, Руминия, СССР, Венгрия, Украина ССР) бу резолюцияни ёқлаб овоз бердилар. 24 делегация (Афғонистон, Австрия, Боливия, Бирма, Камбоджа, Цейлон, Миср, Эфиопия, Финляндия, Гана, Ҳиндистон, Индонезия, Ироқ, Иордания, Ливия, Малайя, Мексика, Марокаш, Непал, Саудия Арабистони, Судан, Сурия, Таиланд, Яман делегациялари) овоз беришда бетараф қолдилар. Югославия делегацияси овоз беришда қатнашмади.

«Олтилар» резолюцияси проектига Албания киритган тузатиш 38 овоз билан рад қилинди. 19 делегация бу тузатишни ёқлаб овоз берди ва 19 делегация бетараф қолди.

Сўнгра Канада, Япония, Ҳиндистон, Парагвай ва Швециянинг резолюцияси 11 делегация бетараф қолган ҳолда 9 овозга қарши 60 овоз билан қабул қилинди.

Миср президенти Носирнинг Америка журналистига айтганлари

НЬЮ-ЙОРК, 20 ноябрь. (ТАСС). Америкадаги ҳафталик «Ньюсуик» журнали Миср президенти Носирнинг шу журнал редактори Линдлей билан қилган суҳбатини ўзининг кейинги сонида босиб чиқарди. Суҳбат вақтида Носир Миср билан АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабатлар, Миснинг ички ва ташқи сиёсати, Яқин ва Ўрта Шарқдаги аҳвол тўғрисидаги саволларга жавоб берган.

Президент Носир, Миср ўзининг суверенитети ва фазилатини камситмайдиган асосдагина АҚШ билан муносабатларни ривожлантиришга тайёр, деб уқтириб ўтган.

Носир бундай деган: «Биздан сиёсий йўлимизни ўзгартиришни ва сиёсатимизни Қўшма Штатлар сиёсати билан боғлашни талаб қиладилар. Американиклар бизни камситадиган баъзи ҳаракатларни қилмоқдалар. Сизлар Мисрни яккалаб қўйишга уринмоқдасиз. Сизлар иқтисодий тазиқ ўтказаётирсиз. Сўнгра сизларнинг пропаганда уруши олиб бораётганлигингизни ҳам айтиб ўтиш керак. Сизларнинг махфий радиостанцияларингиз ҳукуматимизга путур етказишни, халқни ҳукуматга қарши қилиб қўйишни ўзига мақсад қилиб олган. Ҳукуматга қарши фитналар ташкил этилаётганлигини ҳам кўрсатиб ўтиш керак».

Носир конкрет мисоллар келтириб, АҚШ Мисрнинг мустақил сиёсатига таъсир ўтказмоқ учун ҳар хил методлар қўлланганлигини, шу жумладан иқтисодий блокада ҳам қилганлигини кўрсатиб берди. У, жумладан шуни айтиб ўтдики, Миср АҚШ га буғдой сотишни сўраб мурожаат қилганида АҚШ ҳақиқатда бу илтимосни қондиришдан бош тортди. «Шундан кейин, — деди Носир, — биз Совет Иттифоқига мурожаат қилдик. У бизга буғдой юборди. Дори-дармонлар, бензин ва бошқа шу кабиларни сотишни сўраганимизда ҳам шундай қилинди. АҚШнинг бизга буғдой сотишдан бош тортганлиги, — деб таъкидлади сўнгра Носир, — АҚШ бизни оч қўйиб ўлдиришни истаганлигини кўрсатади. АҚШ Мисрнинг ҳар қандай илтимосларини рад қилиб келмоқда. АҚШ душманлик позициясида туриш ҳуқуқига эга бўлмоқчи, лекин бошқаларнинг бундай ҳуқуққа эга бўлишини рад қилаётир. Бизнинг ўз традицияларимиз бор. Биз оч бўлганимизда ҳам, бизнинг фазилатимизни камситадиган ёрдам таклиф қилинганида биз бундай ёрдамни қабул қилишдан бош тортамиз».

Носир Совет — Сурия муносабатларига тўхталиб, «Сурия ўзининг турмуш даражасини ошириш мақсадида Совет Иттифоқи билан битим тузди, деди. Бу битим, деб илова қилди Носир, — Сурия ўз тақдирини бирор мамлакат билан боғлаб қўйганлигини кўрсатмайди. Мен ҳам ҳеч бир тортинмай шундай иш қилган бўлур эдим. Мен Қўшма Штатлар Мисрни емириб ташлашини кутиб ўлтирмаган бўлур эдим».

Англия умум палатасида

ЛОНДОН, 20 ноябрь. (ТАСС). Бугун умум палатасида бир қанча лейбористлар Американинг Англия территориясидаги атом бомбардировкачи самолётлари базаларида ҳарбий тайёргарликлар олиб борилаётганлиги тўғрисида ўзларининг ташвишланаётганликларини айтдилар. Лейборист Зиллиакус мудофаа министри Сэндисга савол бериб, Англияни жавоб тариқасида атом зарбасига учраш хавфи остида қолдириши мумкин бўлган бу сиёсат тўғрисида ҳукумат халқнинг фикрини билишни ўйлайдими, деб сўради.

Сэндис бунга жавобан, Америка атом бомбардировкачи самолётларининг Англияда туриши «Англиянинг хавфсизлигини муайян даражада таъминлайди» деб даъво қилди.

Яна бир лейборист — Бесуик ҳам ҳукумат сиёсатига қарши қаттиқ норозилик билдириб, агар Америка бомбардировкачи самолётлари ядро ҳужумини бошлайдиган бўлсалар, бунга «жавобан Англия шаҳарлари устига атом бомбалари ёғдирилади» деб таъкидлади.

Сэндис бунга жавоб бериб айтдики Америка маъмурлари, Англия ҳукуматидан рухсат олмай туриб Англиядаги базалардан операциялар қилишни бошламаймиз, деб Англия ҳукуматига сўз бердилар ва биз уларнинг бу сўзига ишонамиз».

Лейборист Алло, Американинг бомбардировкачи самолётлари ядро ҳужуми бошлайдиган бўлсалар, Англия ҳукумати ўз мажлисига тўпланиб улгурмасданоқ бу ҳужумга жавобан Англия устига атом бомбалари ёғдирилишига сабаб бўлади, деди.

ФУТБОЛ. ХАЛҚАРО ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВИ

Бу йил Тошкентдаги футбол ишқибозлари бир нечта халқаро учрашувларни тамоша қилдилар. «Пахтакор» командаси Цейлон ва Хитой футболчилари билан учрашди. Ниҳоят бу команда 20 ноябрда бўлган халқаро ўртоқлик учрашувида Финляндиянинг Ваас шаҳри терма командаси билан ўйнади.

Тантанали музика садолари остида меҳмонлар — Финляндия футболистлари майдонга чиқадилар. Улар билан ёнма-ён «Пахтакор» командаси ҳам майдон томон боради. Финляндия, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат гимнлари улуғвор янграйди. Тошкентликлар меҳмонларга гулдасталар тақдим этадилар.

Ўйиннинг дастлабки минутлариданоқ майдон эгалари югуришда, тўпни бир-бирларига узатишда меҳмонлардан анча устун эканликларини кўрсатдилар

Ўйиннинг 32-минутида «Пахтакор»нинг яримўрта ҳужумчиси Смирнов ҳисобни очади. Танаффусдан сўнг ҳам тошкентликлар ташаббусни қўлдан бермасликка ҳаракат қиладилар. Майдонда ўйнаш шароити оғир бўлишига — ҳаммаёқ қор, лой-сув бўлишига қарамай улар ғайрат билан ўйнадилар. Иккинчи таймнинг 12-минутида тошкентлик Тихонов меҳмонлар дарвозасига иккинчи тўпни киритади. Шундан сўнг меҳмонлар ҳам ўйинга ғайрат ва ташаббус билан киришадилар. Улар «Пахтакор» дарвозасига тез-тез хавф сола бошлайдилар. Ниҳоят меҳмонлар шиддат билан ҳужум қилиб тошкентликлар дарвозасига биринчи тўпни киритишга муваффақ бўладилар. Бу тўпни ҳужумчи Пукилла уриб киритади. Бу ғалабадан илҳомланган меҳмонлар ҳужумни активлик билан давом эттирадилар. Аммо майдон эгалари ҳам бўш келмадилар. «Пахтакор» командаси ўйин охиригача Ваас шаҳар командаси дарвозасига яна иккита тўпни киритади. Шундай қилиб, самимий дўстлик вазиятида ўтган бу ўйин «Пахтакор»нинг ғалабаси билан якунланди.

Шу куни кечқурун Тошкентдаги «Заравшон» ресторанида Финляндия футболчилари шарафига «Пахтакор» командаси ва шаҳар спорт жамоатчилиги иштирокида зиёфат берилди. Меҳмонларга дўстлик символи сифатида совғалар тақдим этилди.

Суратда: ўйин пайти.

Б. Мазур фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЛЕНИНГРАДЛИК ФУТБОЛЧИЛАР ҒАЛАБАСИ

21 ноябрда марказий «Пахтакор» стадионида «Б» класс ғолиблари Ленинград «Авангард» ва Станислав «Спартак» командалари «А» классга ўтиш учун мусобақалашдилар. Ўйин бошланишида спартакчилар анча активлик кўрсатдилар. Аммо авангардликлар тезда ташаббусни ўз қўлларига олиб, рақиблар дарвозасига қисқа вақт ичида бирин-кетин икки тўпни киритишга муваффақ бўлдилар. Станиславлилар бир неча қизғин атакалардан кейин ленинградлилар дарвозасига бир тўпни киритдилар. Шундан кейин ленинградлилар ҳам яна бир тўпни киритишга эришдилар. Ўйиннинг биринчи ярми 3:1 ҳисоби билан ленинградлилар фойдасига ҳал бўлди.

Ўйиннинг иккинчи ярмида Станислав «Спартак» командаси кучли ҳужумлар натижасида рақиблар дарвозасига яна битта тўпни киритаолди. «Авангард» футболчиларининг ҳар қанча уриниши бу таймда натижа бермади, улар ҳисобни ўзгартира олмадилар. Мусобақада 3:2 ҳисоби билан Ленинград «Авангард» командаси ғолиб чиқди.

Германия ва Австрия ишчилар ҳаракати ва коммунистик ҳаракат ветеранларининг Ўзбекистонда бўлиши

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги муносабати билан Москвада ўтказилган тантаналарда қатнашган Германия ва Австрия ишчилар ҳаракати ва коммунистик ҳаракат ветеранлари делегациялари аъзоларидан бир группаси Ўзбекистонда бир неча кун меҳмон бўлди.

Меҳмонлар республикада Совет ҳокимияти йилларида юз берган ўзгаришлар билан ғоят қизиқиб танишдилар. Улар Тошкентдаги диққатга сазовор жойларни тамоша қилдилар, тўқимачилик комбинатини, Тошкентдаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводини, Чирчиқ гидроэлектростанциялари каскадининг бош иншоотини бориб кўрдилар, Орджоникидзе районидаги Сталин номидаги колхозга бориб келдилар, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих музейида, театрларда ва бошқа маданий-оқартув муассасаларида бўлдилар. Тошкентдаги кексалар чойхонасида австрийс ва немис ўртоқлар Ўрта Осиёдаги революцион ҳаракат қатнашчилари билан учрашдилар.

Чет эллардан келган ишчи ва коммунистик ҳаракат ветеранлари Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Ғ. Ғуломов билан ва шаҳарнинг бошқа раҳбар партия ходимлари билан суҳбатлашдилар. Делегацияларнинг аъзоларини Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. М. Мусахонов қабул қилди.

Меҳмонлар шарафига зиёфат берилди. Зиёфат ғоят самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

Немис ва австрийс ветеранлари 21 ноябрда Тошкентдан Тбилисига самолётда жўнаб кетдилар.

(ЎзТАГ).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/XI да **Ромео ва Жульетта,** 23/XI да **Риголетто.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Янги программа. **Ҳинд филлари** аттракциони. Кеч соат 8 да бошланади.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10, кундуз 12 ва 2 да **Биз Москвада дўст бўлдик.** қолган сеансларда **Тинч оқар Дон** (1-серия).

«ЎЗБЕКИСТОН» — эрталаб соат 10 да **Баҳор боғи,** кундуз 12, 4, кеч 8 ва 10 да **Тинч оқар Дон** (1-серия), кундуз 2 да **Биз Кронштадтдан,** кеч 6 да **Биз Москвада дўст бўлдик.**

Газета ва журналларга

1958 йил учун

обуна қилиш давом этади

Газеталар:

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Ўзбекистони Сурх», «Ленин байроғи», «Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда», «Ўзбекистон маданияти», «Ёш ленинчи», «Комсомолец Узбекистана», «Ленин учқуни», «Пионер Востока».

Журналлар:

«Ўзбекистон коммунисти», «Партия турмуши», «Агитатор блокноти», «Блокнот агитатора», «Социалистик Ўзбекистон», «Муштум», «Ўзбекистон хотин-қизлари», «Маҳаллий матбуот ходимларига ёрдам» (рус ва ўзбек тилларида).

«Гулхан», «Шарқ юлдузи», «Звезда Востока», «Фан ҳақида суҳбатлар», «Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ ва Ўзбекистон жамиятларининг лекциялари», Рангли фотоплакатлар серияси.

Обуна «Союзпечать» шаҳар ва район бўлимларида, алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликларида, шунингдек колхоз, совхоз, МТС, корхона, муассаса ва ўқув юртларидаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

БИРЛАШГАН НАШРИЕТ.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26324 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 156, Маҳаллий ахборот бўлими — 132 Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 07856. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № 1885.